Velencei-tó

2023. 2. szám

Kultúra – gazdaság – turizmus – életmód

Szabadulószoba a vasúti kocsiban Kápolnásnyéken

Szeptember végén jubileumra készül a pákozdi Katonai Emlékpark

Reich Ádám: gyermekkori visszavágyódás

Pezsgőkörkép: Gyöngyöző gyönyörűségek a pohárban

Rónai Egon, a dacos szerelmes

10 ezer példányban megjelenő ingyenes magazin

MINDEN EGY HELYEN, A VELMA.HU WEBOLDALÁN

Kultúra
Gasztronómia
Idegenforgalom
Rövid hírek
Aktív

Természetvédelem kontra turisztikai fejlesztések

Régóta egymásnak feszülnek a Velencei-tóért egyaránt elkötelezett természetvédők és az idegenforgalmi szakemberek. Ezeket az ellentéteket csak felerősíti a közösségi média, amely minden olyan kommentnek nyilvánosságot ad, ami egy normális világban el sem érné a közönség ingerküszöbét. A sok fröcsögés mellett szerencsére azok hangja is eljut hozzánk, akik valóban a közösségért, valamint a Velencei-tó környékének fejlesztéséért dolgoznak. Ám néha ők is csak a számukra kedves utat látják egyedül üdvözítőnek. A környezetvédők például gyakran figyelmen kívül hagyják a tó, a part, és az infrastruktúra fejlesztésének százéves irányait, valamint a megvalósult terveket. Nem lehet a háború előtti vasútépítés és a parcellázás, a fürdőtelepek és strandok létrejöttének következményeit figyelmen kívül hagyni. A szocializmus időszakának kikötő- és partfalépítéseit, a mesterséges szigetek létrehozását, a sajnos számunkra kedvezőtlen nyomvonalú M7-es autópálya megépítésének káros hatásait (egy fél hegy elhordását és az északi part nagy részének feltöltését), valamit a sok szocialista vállalati üdülő és hotel felhúzását sem lehet meg nem történtté tenni.

A turisztikai szereplők, akik szeretnék a régi szocialista betonszörnyeket felújítani, vagy a helyükön új szállodákat építeni, illetve az étteremtulajdonosok, a strandok és a termálfürdők üzemeltetői, a turisták kiszolgálására szakosodott kerékpárkölcsönzők és büfések nagy része pedig elfelejtkezik arról, hogy a mi csodás tavunk madárvilágát nem véletlenül védi a Ramsari Egyezmény. S annak is oka van, hogy az itteni flóra és fauna értékeire olyan nagyszerű személyek irányították rá a figyelmet, mint Herman Ottó, Chernel István, Schmidt Egon vagy éppen Radetzky Jenő.

Valójában egyszerre van szükség minőségi turizmusra és a környezeti értékeink megóvására. Érintetlenül kell hagyni és fokozottan védeni kell a Velencei-tó nyugati medencéjét, fenn kell tartani a robbanómotoros hajók üzemeltetésének szigorát. Szerencsére vannak, akik példát mutatnak: a velencei-tavi hajózási vállalat éppen idén fejezte be a Gárdony nevű utasszállítójának átfogó felújítását, amelynek részeként a régi dízelmotor helyén új, korszerű elektromos motor ketyeg. A partfal-rekonstrukció keretében – a közhiedelemmel ellentétben – nem nőtt, hanem csökkent a kibetonozott partfalak hosszúsága, több helyen visszaállították a természetközeli állapotot. Ilyen beavatkozásokra még több helyen lenne szükség, miként az önkormányzatok végre rendbe tehetnék azokat az árkokat is, amelyek a csapadékvíznek a tóba vezetését szolgálják. De az a minimum, hogy szigorúan ellenőrzik és megbüntetik azokat, akik az esővíz elvezetését úgy akarják megoldani, hogy a szennyvízhálózatba kötik be az ereszüket, ezzel is túlterhelve a közműrendszert, aminek nem egyszer volt az a következménye, hogy a tóba jutó szennyvíz miatt le kellett zárni a strandjainkat.

A minőségi turizmus fejlesztését szolgálhatnák a belterületi útfelújítások, köztük a 7-es úté, a bicikliút-hálózat bővítése, a mezőgazdasági utak aszfaltozása (lásd a Fertő-tó osztrák oldalának kerékpárútjait), a kis nyaralótelkek aprózódásának megakadályozása, és okos kormányzati támogatással a betonszörnyetegek felújítása, bennük minőségi szálláshelyek kialakítása.

Mindezek előtt a küzdelembe egyre jobban belefáradó lokálpatrióták már annak is örülnének, ha a turistaszezon kellős közepén nem lenne Velencén szinte mindenütt méteres gaz a közterületeken. S milyen jó volna, ha Agárdon nem kellene szégyenkeznünk a lepusztult POP Strand, valamint a Napsugár strand új és szép bejáratához méltatlan, elhanyagolt szocialista romok miatt.

L. Simon László

VELENCEI-TÓ – Kulturális, idegenforgalmi, gasztronómiai, gazdasági magazin. **2023/2., V. évfolyam második szám.** Megjelenik évente kétszer, illetve tematikus számokkal alkalmanként. Felelős szerkesztő: **S. Töttő Rita**. Szerkesztőbizottság: **L. Simon László (elnök), Rodics Eszter, Bársony Péter**. Kiadja a **Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány**, 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10., Telefon: 06-21 292-0471. **www.velma.hu**, e-mail: **szerkesztoseg@velma.hu**, Felelős kiadó: **Dr. Kazai Viktor kuratóriumi elnök**. Hirdetésfelvétel a szerkesztőség elérhetőségein lehetséges. Címlapkép: **S. Töttő Rita**, Nyomdai előkészítés: **Arany Imre | Layout Factory**, Nyomdai munkák: **Apáti Nyomda – Cegléd**, Példányszám: 10.000, ISSN 2677-0504. A magazint kiadó Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány támogatója a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

TARTALOM

Természetvédelem kontra turisztikai fejlesztések 1

AJÁNLÓ

TOP 5 nyári látnivalók 4–5

Aktuális hajómenetrend 28

Programok a Velencei-tó térségéből 60

Ízelítő a kápolnásnyéki Halász-kastély programjaiból 61

KULTÚRA

Nyáron és ősszel is vár a pákozdi Katonai Emlékpark! 6–10

A Miskahuszár előre tekint 13

Tűzrománc a kastélyban
Járási Ildikó és **Elekes Gyula** kiállítása 14–17

CÍMLAPSZTORI

Rónai Egon, a dacos szerelmes 18–21

PORTRÉ

Gyermekkori visszavágyódás
Reich Ádám, a Főtaxi vezére a Velencei-tóról 24–25

Mentőállomás után irány a tópart!
A **Pápai család** kötődése 44–45

Kápolnásnyék: „Inkább gazdag falu, mint szegény város!”
Podhorszki István a polgármesterségről 56–57

AKTÍV

Ilyen lesz a sukorói Ifjúsági Központ 46–47

WELLNESS

Megújult terek: Velence Resort&Spa 10–11

TÓPARTI GASZTRO

Közösség és minőség egy kosárban
Szilágyi Erzsébet és **Lonkai Emese** álma 30–31

Útravaló, nem csak utasoknak
Szigetvári Orsolya speciality kávézója 32–33

Gyöngyöző gyönyörűségek a pohárban
Pezsgőkörkép a Velencei-tónál 34–37

HELYI

A Velencei-tóért díj 2023-as kitüntetettje
Dr. Görög István 22–23

A Vadliba újjászületése 29

Kis velencei-tavi vasúttörténet
Kárpáti Miklós kutatása 40–43

Séta a velencei-tavi sírhelyek között
Nagy Károly temetőgondnok vezetésével 52–55

Emlékek a tópartról
Fényképek fekete-fehérben 62–63

TURIZMUS

A nyár illatát idézi a Gárdonyi Levendulás
Bory-Nyiri Zsuzsanna kertjében 48–50

Szabadulószoba a vasúti kocsiban
Ahol rossz időben is jó a családi program 58–59

TOP 5
nyári látnivalók

Ezen a nyáron olyan különlegességeket hoztunk a Velencei-tó magazin TOP 5 rovatába, amelyeket érdemes más szemmel is megnézni, mint korábban. Van, aki naponta elautózik, elsétál a Szarvas szobor mellett Gárdonyban, mégsem tud róla semmit. A lovasberényi Kazal-hegy geológiai csodáját azonban alig ismeri valaki, ahogy a verebi vitézzel sem biztos, hogy sokan találkoztak. Eláruljuk azt is, miért érdemes ellátogatni a nadapi templomba és a legvégén pedig azt, hol lehet egy ilyen kirándulás csúcspontja a Velencei-tónál.

1. Gárdony Szarvas szobor

A lakóknak, a nyaralóknak és a kirándulóknak is valódi igazodópont Agárdon a szarvas szobor. Az alkotás nem más, mint a csodaszavas alumíniumba öntött mása, amely sok évtizede áll itt rendíthetetlenül. A gyerekek szeretik – a sok simogatástól fényesedik is rendesen az anyag –, de a felnőttek számára is fontos helyszín, gyakran mondják, hogy a Szarvas szobortól merre található az, amit keresnek. Idén 57 éve – 1966-ban – készítette a szobrot Huszár Imre Munkácsy Mihály-díjas alkotó. A művész számos állatfigurát alkotott már korábban, s főképp art deco stílusban. Köztéri alkotásait felfedezhetjük Párizsban, Herenden, Tihanyban és Budapesten is. **(Agárd, Petőfi u. – 7-es főút sarok)**

2. A lovasberényi Kazal-hegy

Nagyon érdekes geológiai képződmény húzódik Lovasberény határában, a Kinizsi út mentén. A 186 méter magas Kazal-hegy olyan, mint egy félbevágott löszös földdarab. S valóban: a hegy anyagát úgynevezett típusos lösz alkotja, amely különleges színét is adja. Ennek a helynek igazi lovasberényi legendája van: állítólag a mai napig nem eldöntött, hogy természetes úton alakult-e ki ez a képződmény vagy mesterségesen, azaz emberi munkálkodás eredményezte. A feltételezések szerint ugyanis ezt az anyagot előszeretettel alkalmazták építkezésekhez, ezért a korábbi évtizedekben löszbányászat helyszíne is volt. Az biztos, hogy a hegy egyik oldala mára egy magas, nyers falképződmény lett, amelyben előszeretettel fészkelnek a gyurgyalagok és a fecskék. **(Lovasberény település vége tábla után, Velence felé, a 8119-es úton jobb kéz felől)**

3. A verebi vitéz

A verebi vitéz a magyarság története iránt érdeklődő turisták számára lehet igazán érdekes. Vereb igazán különleges helyszín, ugyanis országos szinten is ritka leletet találtak itt, a Pogánykőnél 170 évvel ezelőtt: egy honfoglaló ősünk maradványai kerültek elő lovának csontjaival együtt. A honfoglaló – a mellette megtalált maradványokból ítélve -, közepesen magas rangú személy lehetett, mellette megtalálták nyílhegyeit, pénzérmeit, övének díszeit, csatját, karikás csüngőjét. Koponya maradványaiból az is kiderült, hogy korának orvosai úgynevezett trepanációt, vagyis koponyalékelést hajtottak végre rajta. A vitéz halálát azonban nem e műtét okozta, de pontos okának megfejtéséhez még nem jutottak közelebb a régészek, antropológusok. Azt azonban már lehet sejteni, hogy körülbelül hogy nézhetett ki: a verebiek megalkották a vitéz elképzeléseik szerinti mását, amely előzetes bejelentkezéssel megtekinthető a helyi művelődési házban. **(Vereb, Vajda János u. 5., Bejelentkezés az alábbi telefonszámokon lehetséges: 06-70-433-4009, 06-30-562-9074, illetve 06-22-238-006).**

4. Nadapi Palermói Szent Rozália-plébániatemplom

A Velencei-tó térségének egyik legmagasabban fekvő településén, Nadapon, annak is a legmagasabban az ég felé nyúló épületében, a Palermói Szent Rozália-plébániatemplomban különleges emlékeket őriznek a helyiek. Ezen a helyen, de egy azóta már szinte teljes egészében elpusztult templomban keresztelték ugyanis a Kápolnásnyéken született Vörösmarty Mihályt. EA jelenlegi csodálatos, neogótikus épület mögött található az egyetlen megmaradt falrészlet, amely a korábbi templom maradványaként tanúskodik a múltról. **(Nadap, Haladás út 54.)**

5. Szúnyog-sziget

Korábban teljes sziget volt, majd a tó partjánál mesterségesen feltöltötték, így vált félszigetté a Szúnyog-sziget. Korábban Pákozdi-félszigetnek hívták, de talán nem kell találgatni, hogy miért nevezte át a köznyelv. A szúnyogok mellett azonban még igen sokféle állat- és növényfaj számára kedvelt élettér. A helyi turizmus is vonzó: a halászcsárda, a hajókikötő – ahová a nyári szezonban rendszeresen kiköt a tó másik oldaláról induló hajó -, a horgászati lehetőség és a panoráma is pazar a Velencei-tó ezen oldalán. Kerékpárral, autóval és hajóval is megközelíthető, útba esik a Pákozdi Pagony Arborétum és Vadaspark, valamint a pákozdi Katonai Emlékpark is. **(Az M7-es autópályáról a Pákozdi pihenő lejárónál, a 81307-es számú úton a Velencei-tó irányába, annak legvégén)**

Emlékhelyek Napja: a 2023-as programsorozat megnyitója a KEMPP-ben volt

Ősi nemesi családokkal ünnepelt a pákozdi Katonai Emlékpark

175 éve zajlott az 1848-as szabadságharc és forradalom. Az eseményről a pákozdi Katonai Emlékpark is megemlékezik 2023-ban. A 2022-es Év Emlékhelye címet elnyert emlékpark az országos szintű Emlékhelyek Napja programsorozat központi helyszínét adta idén. Többek között nyáresti programokkal, megemlékezésekkel várták a látogatókat.

Batthyány-Schmidt Margit a KEMPP egyik emlékoszlopánál, Batthyány Lajos portréjánál

Támogatók, tagok, munkatársak: a KEMPP velük teljes

Emlékhelyek Napja

2023 májusában az Emlékhelyek Napja országos rendezvénysorozatának központi helyszíne ezúttal a pákozdi Katonai Emlékpark volt. Az esemény különlegességét a katonai hagyományokból ismert zászló adományozás, zászló áldás, és a tartós partnerséget – egymáshoz való hűséget – szimbolizáló zászlószegelés ceremóniája adta.

„A Nemzeti Örökség Intézete döntése értelmében, emlékmentő munkájának elismeréseként, a Katonai Emlékpark lett 2022-ben az »Év Emlékhelye«. Így most mi lehetünk az idei központi rendezvény házigazdái. Mint ahogy maga a rendezvény is mára hagyománnyá lett, úgy a megnyitó programjában mi is egy hagyományt, mi mást, egy katonahagyományt elevenítünk majd fel közreműködésükkel" – mutatott rá köszöntőbeszédében Görög Viktória, a pákozdi Katonai Emlékpark ügyvezetője.

Ruff Tamás, a Székesfehérvári Katonai Zenekar karmestere

TOP 5 ok, miért a KEMPP

1. A Pákozd és Sukoró között, a Mészeg-hegy oldalában található Katonai Emlékpark Nemzeti Emlékhely 2010-ben nyitotta meg kapuit, és 2012. január 1-től Nemzeti Emlékhelyként működik. Célja bemutatni a magyar katonák történetének a pákozdi csatától napjainkig folytatott sorsdöntő küzdelmeit.
2. Közvetlenül elérhető az M7 autópálya „Pákozdi pihenő"- lehajtóról, a Budapest-Balaton kerékpárútról, szomszédja pedig a Pákozdi Pagony Arborétum és Vadaspark, valamint a Szúnyogsziget és a Halászcsárda.
3. A Doni emlékkápolna épp megújul, s hamarosan ismét várja a második világháború doni hőseire emlékezőket. Számos kiállítás, köztéri alkotás, különleges attrakció várja továbbá a látogatókat az emlékparkban, ahol sétautak, élethű világháborús lövészárokrendszer, kis kalandpark, légvédelmi ágyú és repülőgép szimulátor teszi élménydússá az itt töltött időt.
4. A nyári időszakban péntek-szombat esténként hosszabb nyitvatartással működik az Emlékpark Panoráma kávézója, amely tökéletes helyszín a kikapcsolódásra. A pákozdi Katonai Emlékpark továbbá a nyári időszakokban a hét minden napján, meghirdetett időpontokban, garantált tárlatvezetésekkel várja továbbá a látogatókat.
5. A családok, csoportok mellett az Emlékpark gondol a nyugdíjas vendégekre is, akik szívesen mesélnek unokáiknak a megélt háborús emlékekről: nekik szól a nagyszülő-unoka belépőjegy, mellyel egy nagyszülővel egy unoka ingyen jöhet a parkba.

Katonai indulót fúj a zenekar, amely direkt a KEMPP-nek íródott

Következetes munka

Bán Attila alezredes, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokhelyettese a pákozdi Katonai Emlékpark munkássága kapcsán kiemelte azt a következetes, lelkes, igényes és példaértékű munkát, melynek köszönhetően kiérdemelték 2022-ben az Év Emlékhelye elismerést. Móczár Gábor, a Nemzeti Örökség Intézete főigazgatója is kiemelte az itt folyó munkát, amely inspiráló minden hasonló intézmény számára: „Az a példaadó, hazafias gondolkodás, tudatos nemzetépítő munka, amit itt zajlik, mindenki számára, aki történelmi emlékezetőrzéssel foglalkozik, példaértékű lehet" – tette hozzá, s mindenkit arra bátorított, látogasson el az Emlékparkba.

Emlékzászlót kapott Baracskától az Emlékpark

Zászlóadományozási ünnepség

A KEMPP zászlóadományozási ünnepségén Ruff Tamás vezényletével a Székesfehérvári Helyőrségi Zenekar szolgáltatta a zenét, s elhangzott az a katonai induló is, melyet a pákozdi Katonai Emlékpark számára írt a karmester. Oláh József, a KEMPP szakmai igazgatója a következő szavakkal vezette fel az ünnepség fénypontját: „Ha körbenéznek a Katonai Emlékparkban – a nemzeti zászlónkon kívül is – sok szép zászlót látnak, melyek végigvezetnek bennünket nemzetünk hadtörténelmén, vagy éppen kitekintést adnak a nemzetközi szervezetekre. Úgy tűnhet, hogy teljes a kör, de csak néhány perc múlva válik teljessé" – mondta. A Katonai Emlékpark számára zászlót adományozott Baracska települése, melyet Szőllősy Béla Attila polgármester adott át. „A zászló meghatározó szimbólum, fontos jelentést és jelentőséget hordoz. Zászlót kapni, hatalmas megtiszteltetés" – hangsúlyozta Oláh József.

Fejlesztések

„Az Emlékparkban nagyszabású és elismerésre méltó fejlesztéseket hajtottak végre az előző évtizedben és években, így ma már méltó módon lehet megemlékezni a szabadságharcról és nemzetünk számára más, fontos történelmi eseményekről" – fogalmazott a polgármester, kiemelve a kölcsönös támogatást és közös munkát, mely az elmúlt években jellemezte Baracska és a KEMPP kapcsolatát.

Emlékzászló

Az emlékzászló zászlóanyát is kapott, mégpedig Batthyány-Schmidt Margit személyében, aki köszöntőjében elmondta: „A civil szféra egyik küldetésének tekintem, hogy a magyar történelem és a kultúra kiemelkedő alakjai mellett a kiemelt fontosságú helyszínekre is felhívjuk a figyelmet. A Magyar Batthyány Alapítvány civil szervezetként feladatának tekinti a Batthyány család örökségének ápolását – ebbe beletartozik az épített örökségen túl a szellemi, lelki örökség és értékek megismertetése mellett azok átadása, a jelen és a jövő generációja számára. Feladatunk Önökkel együtt, hogy a mai kavargó, értékvesztett világ útvesztői, illúziói ellenére és dacára valódi terepen mutassunk valós eseményeket, történelemformáló személyiségeket, hiszen ezek a helyek túlmutatnak önmagukon. Őrzik az eget, földet rázó események minden rezdülését. Itt üzdő, harcoló szellemisége, ha úgy tetszik, szelleme most is itt van velünk. Nem kell különösen médiumi tehetség ahhoz, hogy őket fel- és megidézzük. Csupán nyitottságra, alázatra, tiszteletadásra, a csendes leborulás ősi erejére van szükségünk. Ezt a célt tartottuk szem előtt, amikor együttműködésünket ebben az évben március 10-én egy megállapodás aláírásával szentesítettük" – mondta a zászlóanya, aki az értékek őrzése érdekében tisztelettel fogadta el a felkérést, majd pedig a Batthyányiak ősi jelmondatát idézte: „Hűséggel és bátorsággal!"

Zászló szentelése

A zászló megáldása, szentelése után Görög Viktória ügyvezető e szavakkal köszönte meg a zászlót: „A zászló sokkal több, mint az azt alkotó anyagok összessége. Megtestesíti az adott közösség legfontosabb érzéseit, értékeit és céljait. Az elmúlt percekben egy zászlót vehettem át, amely immár a Katonai Emlékpark hitvallásának szimbóluma lett. Emlékeztet bennünket a történelmi múltra, az annak emlékét ápoló törekvésre, és az azt támogató széleskörű összefogásra, partnerségre is. Ez a zászló tiszteleg a 175 évvel ezelőtt megvívott győztes csata és az azt követő szabadságharc emléke, a közel másfél évszázadon át tartó sorkatonai szolgálatban részt vett katonák hatalmas tábora, vagy éppen a XX. század nagy világégéseinek hősei előtt. Ez a zászló ide idézi a közelmúlt és napjaink katonáit is, akik békeidőben, de ugyanolyan hittel vállalják a haza fegyveres védelmét, akár határainkon belül vagy éppen azon túli békemissziókban. Zászlónk üzenete szól az elmúlt 25 év emlékhely építő törekvéséről, és annak a jól látható eredményéről, de ezzel együtt szól a jövőnek tett ígéretünkről, az előttünk álló feladatokról is. Megerősít bennünket abban, hogy munkánk fontos és folytatnunk kell azt. Továbbra is hiteles és élményszerű megjelenítéssel közvetítve a haza szeretetét és védelmének fontosságát. A Katonai Emlékpark üzenete minden korosztálynak szól, de kiemelten foglalkoznunk kell a fiatal generációval, melynek érdekében az eddig is gazdag programkínálatunkat tovább bővítjük, tartalmaiban és módszereiben egyaránt. Sok ígéretet hallottunk már úgy megfogalmazva, hogy „tovább visszük a zászlót". Nekünk most megadatott, hogy vihetjük saját zászlónkat! Köszönöm, hogy annak adományozásával, a szalagok felkötésével megerősítették hitünket a közös munka fontosságában és elszántságunkat a folytatásban!" Ezt követően a zászlórúdba emlékszegeket ütöttek a Katonai Emlékpark támogatói.

A zászlóanya, Batthyány-Schmidt Margit „Hűséggel és bátorsággal" fogadta a felkérést

A szegbeverés rituáléja sem maradhatott el

Dr. Görög István volt és Görög Viktória, jelenlegi ügyvezető a zászlóval

Továbbra is hitelesen és élményszerűen közvetítik a hazaszeretetét – ígérte Görög Viktória

Szeptemberre készül a KEMPP

2023. szeptember 30-án jubileumi programokkal várja a Honvédfesztivál látogatóit a KEMPP. Az idei esztendőben a pákozdi csata 175 éves jubileuma adja az apropót, amely a magyar honvédség megalakulásának kezdete is egyben. Az ingyenes, nagyszabású programokra mindenkit várnak: családokat, időseket, fiatalokat egyaránt. A közeli harctéren megelevenedik a pákozdi csata: az esemény délután 14.30-kor kezdődik, melynek során kétszáz, korhű ruhába öltözött hagyományőrző mutatja be a csata történéseit. Ágyúdörgés, robbanás, lovas roham, látványos csata várható, Hermann Róbert történész narrációjával.

Madártávlat: a Velence Spa impozáns épületében szolgáltatások sora várja a vendégeket

MEGÚJULT TEREK A VELENCE RESORT & SPA **** SZÁLLODA ÉS ÉLMÉNYFÜRDŐBEN

A Velence Resort & Spa** szálloda az elmúlt három évben jelentős, közel 2 milliárd forintos nagyságrendű beruházást hajtott végre azzal a céllal, hogy a szálloda a vendégek felé is megújuljon, az elérhető szolgáltatási kör bővüljön, így vendégeik számára a korábbinál még magasabb szintű szolgáltatást nyújthasson, illetve azért, hogy a szállodakomplexum energiahatékonyságát jelentősen javíthassa.**

Kisfaludy program

A koronavírus járvány okozta korlátozásokat kihasználva, a Kisfaludy programnak és a GINOP 4.1.4-19-2020 pályázati konstrukciónak, valamint jelentős tulajdonosi kötelezettségvállalásnak köszönthetően az elmúlt három évben számtalan felújítás és fejlesztés történt a szállodában. A Kisfaludy program keretében 420 millió forintos támogatási összeg mellett 1,3 milliárd forintos beruházás keretében a Velence Resort & Spa **** szálloda főépülete és közösségi területeinek jelentős része megújulhatott.

Családbarát szolgáltatások

A lobbyban még több családbarát szolgáltatás várja a vendégeket az átalakítást követően. A bár és recepció átépítése, egybeépítése, már a jövőbe mutató beruházás, ami új lehetőségeket biztosított arra, hogy még otthonosabbá váljon az a fogadórész, ahova a vendégek először belépnek. A bár tágasabb lett, így a vendégek számára sokkal nagyobb terület áll rendelkezésre, hiszen a szálloda lobbyja a beruházásnak köszönhetően hatalmas, otthonos nappalivá avanzsált, ahol a családok együtt szórakozhatnak, élvezhetik az animációs programok kavalkádját, akár egy finom kávét, házi limonádét, vagy pompás helyi borokat kortyolgatva.

Játékok kint és bent, minden időben

A gyerekek számára mindig van érdekesség

Ele-Fanni, Ele-Fülöp

A szálloda kabalái, Ele-Fanni és Ele-Fülöp számára eddig is a lobby biztosított otthon. A fejújításnak köszönhetően ők is nagyobb és szebb lakosztályba költözhettek, ahol minden reggel fogadják kis vendégeiket, illetve innen indulnak minden gyerekprogramra.

A recepció fölött helyet kapott egy hálós játszótér, amely egyedülálló attrakcióként a lobby légterét adja át a gyerkőcöknek, ahol a mászásé, a csúcsok meghódításáé a főszerep.

Beltéri csúszdapark

A felújítás talán legizgalmasabb beruházása a beltéri csúszdapark, amely összesen négy, két kisebb és két nagyobb csúszdából áll, így 3-18 éves korig minden gyermek megtalálja a számára kedveset. A két kisebb csúszda az első emeletről, a galériáról megközelíthető, hogy a kicsik se maradjanak ki a csúszdázás élményéből. A nagyobb gyerekeknek alakították ki a két nagyobb csúszdát, amely a főépület 3. és 4. emeletét használja indító platformként. A 4. emeletről induló csúszda a legbátrabbak és leggyorsabbak számára készült, míg a 3. emeletről indulók a gyorsaságuk mellett az ügyességüket is tesztelhetik.

Kertmozi, konzolsarok

A csúszdák mellett egy kertmozi épült, ahol a fűben, babzsákokon üldögélve merülhetnek el a gyerkőcök a klasszikus diavetítések és a mesék világában.

Ahhoz, hogy valóban az egész család ki tudjon kapcsolódni és a nagyok is felhőtlenül érezzék magukat, a lobby felújításakor kialakítottak egy konzol sarkot a recepció mellett, ahol Forma 1 szimulátorokkal tarkított konzolvilág várja – nem csak – a gyermekeket.

Megújult szobák

A főépület 60 szobája is megújult: 56 kétágyas Deluxe szoba és 4 Deluxe Lakosztály átalakítása zajlott le az elmúlt időszakban. A főépületi szobák teljes bútorzata, padlószőnyege, textiliái is megújultak, így modern, tágas, a víz hangulatát idéző, magas komfortfokozatú szobák várják a vendégeket. A lakosztályokban a szülői hálószoba mellett egy külön gyerekszoba is helyet kapott, melyben az emeletes ágynak köszönhetően a két gyermekkel érkezők is kényelmesen elférnek, de akár nagyobb családok számára is alkalmas lehet, az amerikai konyhás nappaliban elhelyezett kinyitható kanapénak köszönhetően. Valamennyi szobából fantasztikus a kilátás a Velencei-tóra és a Velencei-hegységre, de a lakosztály körpanorámás erkélyeiről még csodálatosabb látvány tárul elénk.

Óriás csúszda, hatalmas élmények a Velence Spa épületén belül

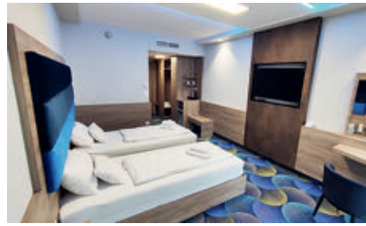

Konferenciatermek

A vendégek kényelmének fokozása érdekében a konferenciatermek is átalakultak: tágas, kényelmes étterem, csapatépítésre kiváló, nagy befogadóképességű rendezvényterem vált belőlük, korszerű beépített büfépulttal, látványkonyhával, hogy még magasabb színvonalon szolgálhassák ki a szállodába látogató vendégeket és a wellness pihenés mellett a legmagasabb szintű gasztronómiai élményekkel gazdagodva távozhassanak a Velence Resort & Spa**** szállodából.

Energetikai beruházások

A GINOP pályázati konstrukció keretében közel 200 millió forintos pályázati támogatás mellett több mint 400 millió forintot fordított a Velence Resort & Spa **** a fejlesztésre, és fontos energetikai beruházásokat hajtottak végre, amelyek nem csak költségmegtakarítást jelentenek, de a fenntarthatóság szempontjából is kulcsfontosságúak.

A főépületben a gázkazánokat és klímarendszert hatékony levegő-víz hőszivattyús fűtés-hűtés rendszer váltotta fel, új nyílászárók, modernizált, LED technológiás világítás várja a vendégeket. A fürdő területén a gázkazánokat víz-víz hőszivattyúk váltották, és itt is teljes egészében LED-es technológia világít. A beruházás keretében a komplexumon összesen 260 kwp napelemes teljesítményt alakítottak ki. Ezekkel a beruházásokkal a komplexum gázigénye több mint 60 százalékkal csökkent, az energiaigény több mint 10 százalékát pedig immár megújuló forrásból állítják elő, amely nagyban segíti a szálloda elkötelezettségét a környezetvédelem és a megújuló energia hasznosítása és az iparágra jellemző nagy ökológiai lábnyom minimalizálása felé.

HALÁSZ KASTÉLY
KÁPOLNÁSNYÉK

KOGART
KIÁLLÍTÁSOK

TEST KÉPEK

2023. július 15. – 2023. november 12.

Csernus Tibor és BOLDI

kiállítása a kápolnásnyéki

Halász-kastélyban

Nyitva tartás:
csütörtöktől vasárnapig 10-18 óráig

2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10.
+36 21 292 0471
info@halaszkastely.hu

www.halaszkastely.hu

Fotó: Kőmíves András

A Miskahuszár előre tekint

Egy helyben áll, mégis nagy lépéseket tett előre a pákozdi Miskahuszár a 2023-as évben. A látványosságot gondozó Honvédő Miskahuszár Alapítvány elérte a közhasznúsági fokozatot, így mostantól gyűjtheti az adó 1 százalékát. Jövőre önkénteseket fogadhat tervezett rendezvényeihez és nem mellesleg: készül a forradalom és szabadságharc 175 éves évfordulójára.

A 2023-as évben egyre nagyobb a pákozdi Miskahuszár szobrának látogatottsága. Ebben nagy szerepet játszik ismertsége mellett a hozzá vezető út kialakítása is. Könnyű megközelíthetősége, nagy parkolója kiváló lehetőséget biztosít a látogatóknak arra, hogy megcsodálják az ország legnagyobb huszárszobrát.

Játékos alkalmazás is mesél róla

Az M7-es autópálya mellől is jól látható alkotásról egy izgalmas, gyerekeknek szóló applikáció is megemlékezik: a Pukkido olyan GPS alapú játékos, ismeretterjesztő alkalmazás, melyet a gyerekek utazás közben használhatnak – időtöltésre, mesehallgatásra és közben észrevétlenül megismerik a környezetüket. Amerre járnak, arrafelé mutatja be az érdekességeket az alkalmazás – melyet pszichológusok fejlesztettek és manók bőrébe bújt szinkronszínészek tárnak a hallgatóság elé. Így aki az M7-es autópályán vagy a párhuzamos utakon jár és a Miskahuszár 1 kilométeres körzeten belülre kerül, megismerheti a szobrot.

Az Alapítvány előre tekint

A látványosságot gondozó Honvédő Miskahuszár Alapítvány a 2023-as évben nehezen elérhető források ellenére is szilárdan munkálkodott azon, hogy teljesítse feladatát, és készüljön a jövőre. Célja ugyanis egyrészt a nevelés és oktatás, a képességfejlesztés és ismeretterjesztés, másrészt kulturális tevékenység, amit a közösségi kulturális hagyományok, értékek ápolásával és a helyi közművelődési tevékenység támogatásával valósít meg. Az Alapítvány elérte a közhasznúsági fokozatot és gyűjtheti az adó 1 százalékát. Jövőre pedig már önkénteseket is fogadhat programjain.

Célok, remények

A szervezet, mint civil alapítvány, a 2023/24-es évben számos fontos feladatot fogalmazott meg magának. Erről Dr. Görög István, az alapítvány elnöke számolt be a Velencei-tó magazinnak.

– Fő feladatunk a felkészülés az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulójára, melynek eredményeként el kívánjuk érni, hogy 2023. szeptember és 2024. október 6-a közötti időszakra folyamatos megjelenést biztosítson a szabadságharc, azon belül is a huszárság történetének bemutatására, valamint a honvédő huszártörténetek és egyéni hőstettek bemutatására – szögezi le.

A tervek között szerepel továbbá egy képzőművészeti pályázat kiírása is, melynek témája a huszár bemutatása. Az alapítvány továbbra is együttműködik, a Katonai Emlékpark kft.-vel, a Honvédség és Társadalom Baráti Körök Országos Szövetségével, a Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetséggel, a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskolával és a céljait támogató szervezetekkel. Miska tehát előre tekint.

Tűzrománc a kastélyban

Járási Ildikó és Elekes Gyula lehengerlő alkotásai a szezon első tárlatán

Tűzben edzett szépségek: Járási Ildikó és Elekes Gyula alkotásai várták a Kápolnásnyékre érkezőket

A 2023-as kulturális szezon a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány és a Halász-kastély közös kiállításával nyílt meg májusban Kápolnásnyéken: a Ferenczy Noémi-díjas Járási Ildikó és a Bessenyei György-díjas Elekes Gyula tűzzománc művészek *Tűzromán*c című tárlata július 2-ig volt látható a kastélyban. Nyárra pedig újabb tárlattal készül a kulturális központ, ahol a klasszikus festészet és a kortárs szobrászat találkozik.

KULTÚRA

Hosszú előkészítő munka eredménye

L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, a *Tűzrománc* című kiállítás kurátora régóta tervezte már, hogy a két kiváló tűzzománc művész – a Ferenczy Noémi-díjas Járási Ildikó és a Bessenyei György-díjas Elekes Gyula – munkásságát egy tárlaton mutatja be. Hosszú előkészítő munka eredményeként erre a 2023-as szezon kezdetén, a Halász-kastély téli álmát követő újranyitásakor kerülhetett sor. Májusban varázslatos tűzzománc kiállítással örvendeztette tehát meg a térséget a Halász-kastély.

Két életmű

A két életmű egy csokorba rendezése igazi kihívás volt, árulta el a megnyitón a kurátor, ahogy azt is: kevesen és csak a bátrak alkalmazzák a tűzzománcot önálló kifejezési formaként, hiszen a tűzzománc elsősorban az alkalmazott művészetben használatos.

A Kápolnásnyékre hozott alkotások közé kerültek Elekes Gyula jellegzetes arcábrázolásai, ősi székely utalásai, a magyar mitológiához visszanyúló csodaszarvas és totemállat ábrázolásai, de nagyobb lélegzetű munkái is helyet kaptak, melyekben a kenyér, a gabona, az élet az elsődleges téma. Járási Ildikó művei közül a tárlatra kerültek fekete zománcképek, fekete-vörös ikonográfiák, de felvillannak az alkotó zalai és somogyi tájábrázolásai, női portréi, Mária ikonábrázolásai. Gazdag, összetett, sokrétű kiállításba merülhetett el tehát ezúttal is a Halász-kastélyba érkező vendég, melyet a Zalából érkező országgyűlési képviselő, Cseresnyés Péter is örömmel tekintett meg.

„A tűzzománcművészet technikája szinte egybeforrt minden nagy kultúra művészetével, ezer arccal és funkcióval járulva hozzá egyetemes kulturális örökségünkhöz. Szinte tapintható az ősi alkotóerő, amely a kivételes tehetséggel megtestesülve ezeknek a csodáknak a megalkotására indította a kiállító művészeket. Különleges hozzáadott értéke e kiállításnak a női és a férfi lényegnek a művészet nyelvén való láttatása. Míg a nőiesség, a lágyság, a hajlékonyság, a finomság Járási Ildikó alkotásaiban érhető tetten, addig a férfias jegyeket hordozó világot Elekes Gyula remekművei jelenítik meg" – fogalmazott Závogyán Magdolna, kultúráért felelős államtitkár a megnyitón.

Járási Ildikót és Elekes Gyulát, valamint a a közönséget L. Simon László köszöntötte

Fotó: Kőmíves András

Szervezők, vendégek és az alkotóművészek a tárlatmegnyitón: a Velencei-tó térségében pezsgő kulturális élet folyik

„A művésznő, elmondása szerint, a festőzománcot tekinti igazi világának. Az ő művészetén keresztül ténylegesen meggyőződhetünk arról, milyen fokú virtuozitást igényel a zománctechnikák alkalmazása, a nemes anyagok beható ismerete, a legmagasabb szintű grafikai és festői tudás, valamint a különleges égetési eljárás több évtizedes kiérlelése. Elekes Gyula műveiben az évezredes hagyományok, a székely magyarság semmihez sem fogható tiszta forrásaiból táplálkozó szimbólumrendszerének kivételes esszenciáját tapasztalhatjuk meg. Mélységes mély gyökérzetből táplálkozó ősi hitvilágunk elevenedik meg négy évtizedes pályafutásának utóbbi tíz esztendejében született, kiforrott munkáiban. A művészet a lelket távol tartja a mindennapi élet porától. . ."

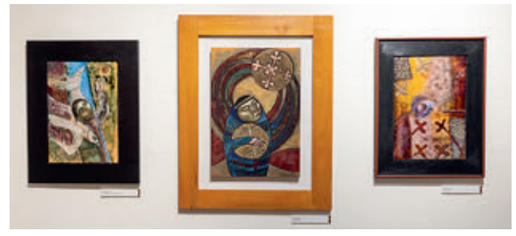

Tűzzománcművészet: ahol tapintható az ősi alkotóerő

A közönség hálás és érdeklődő - Kápolnásnyék a térség kulturális központja

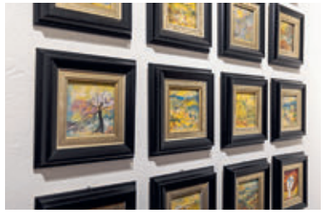

Két életmű egy csokorba rendezve kapott helyet a Halász-kastélyban

Elekes Gyula kiadványa tartalmas olvasnivaló

CÍMLAPSZTORI

Rónai Egon, a dacos szerelmes

Rónai Egon: Gárdonyban a kikapcsolódásé a főszerep

A portája előtt sepreget Rónai Egon televíziós és rádiós műsorvezető, amikor a Velencei-tó magazin újságírója megérkezik nyaralójához 2023 nyárelőn. Hamarosan arra kérjük azonban, hogy kicsit sepregessen a tóparton is – ám ezt akkor ő még nem tudja, kicsi gyerekeit terelgeti csak, és udvariasan beenged abba a közegbe, ami eddig a nyilvánosságtól távol, csak az övé és családjáé volt. Persze ezúttal nem szó szerint, hanem átvitt értelemben kérjük őt a sepregetésre – azaz arra, hogy mondja el, mit gondol a mai Velencei-tóról. Mert hiába van a főváros zajos médiavilágától távol, egészen biztosan van véleménye az *Egyenes beszéd*, a *Húzós* és a reggeli rádiós műsorok vezetőjének, kötetek szerzőjének, Prima Primissima-díjas újságírónak arról a folyamatos változásról, ami itt zajlik.

Rónai Egon teraszán még úgy is nagy a nyugalom, hogy a három kicsi gyerek folyamatosan zsong körülötte, zajlik az élet a családban. Ám ez Egont láthatóan nem hogy nem zavarja, de talán ez lehet motorja, öröme, boldogsága. Ahogy gárdonyi kertje is az, melyet az év eleji óriási vihar alaposan megtépázott – mutatja is a kidőlt fák helyét, ahova már új csemetéket ültetett. Hamar kiderül azonban, hogy a Velencei-tóra nem felnőtt fejjel érkezett először.

Idilli nyarak régen és most

– Az én apám színészéletet élve nyaranta ráért. Így akkor még 2-2 és fél hónapot – gyakorlatilag a teljes nyári szünetet – itt töltöttük. Ha volt a közelben hakni, beeső előadás, akkor ide jöttek a kollégák, s innen mentek tovább. Amiből következett, hogy csak dunántúli és budapesti előadásokat vállalt édesapám ilyenkor, másrészt nem csak pillanatokra érkeztek a vendégek hozzánk, hanem megjöttek reggel, itt voltak délutánig, majd elmentek.

Folyamatos nagyvilági élet zajlott tehát a mi kis kertünkben, amely egyébként Gárdony I. utcájában volt. Amikor apu meghalt, az idilli nyarak egyszeriben véget értek, hiszen anyu nem akart többé lejönni, így „elment” a ház is. Kimaradt 15 év az én velencei-tavi létezésemből, ami gyakorlatilag pici baba korom óta tartott. Érdekes, mégis édesanyám által tértem én is ide vissza. Kérte, keressünk neki itt egy házat, de semmiképpen se abban az utcában, ahová ő apuval jött minden nyáron. Azt hiszem, sosem tette teljesen túl magát apu halálán, és nem akart az utcába betérve szembesülni az emlékekkel. Így máshol találtunk egy házat neki, majd felhívott az én gyerekkori barátnőm, Koltai Judit, hogy szeretne itt egy nyaralót. Néztünk párat, s noha ő nem vett egyet sem, én viszont megvettem ezt, 1999-ben. Ez a gyöngyszem azóta megvan nekem. Fel kellett újítani teljesen, ám mégiscsak 85 éves, így azért vigyázni kell rá. Amennyit lehet, itt vagyunk. A gondozása nekem öröm, mert ahogy az ember idősödik, úgy lesz egyre igazabb a mondás, hogy a kert kikapcsol. 15-20 éve még elképzelni nem tudtam, hogy várjam a kertészkedést.

Szépen gondozott, virágos kert, hibátlan, takaros házikó – nem látszik rajta az 85 év. Ahogy Egonon sem a 60. Fiatal apukákat megszégyenítő ritmussal tereli családját és paralel dolgozik fejben a következő témáján. De azért itt, Gárdonyban mégiscsak a kikapcsolódásé a főszerep.

Kis falu a „falun” belül

– Megváltozott a világ. Amikor gyerek voltam, majdnem minden este, amikor otthon voltak a szüleim, vendégség volt nálunk, vagy mi mentünk valakihez: így

Elfogult a térséggel, de azért szokásához híven szembesít is: túlhasználjuk a tavat, mondja

Lába alatt focilabda, előtte munkaeszköz: ilyen az élete évtizedek óta

járt végig a fél művészvilág otthonait. Ez ma nincs, becsukják az emberek az ajtót, nem fogadnak vendéget. Ennek ellenére mi nem vagyunk bezárkózva. Itt az utcában nagyon komoly élet zajlik, még utcabált is tartunk. Kis falu a ‘falun’ belül – mondja, s mesél téli találkozókról, tűzrakás melletti utcai beszélgetésekről, szomszédokról s a gyerekekről, akik szintén jól érzik itt magukat, szabadjára vannak engedve – már amennyire lehet manapság, teszi hozzá.

– Én is itt bringáztam, tóra jártam, fociztam a barátaimmal. Ők is, ha jövünk, mennek már, s ezt hagyni kell. Mert hiába változik a világ, a gyermeki létnek ugyanaz ad örömet, ami régen: focizni, tollasozni, bringázni, bandázni akarnak.

Tóparti sepregetés, avagy a túlhasznált természet

A Velencei-tóra sokkal kevesebbet járnak azonban, mint ahogy a gyerekek szeretnék vagy amennyit régen jártak.

– De nem azért, mert ilyen vagy olyan minőségű a tó. Ezt engedjük el, a tó minősége mindig változó volt. Hanem mert valahogy… nem tudott mindenhol megfelelő ütemben fejlődni a korral. És ez nem a vízállástól függ. Én mondjuk nem estem pánikba a tavalyi 53 centiméteres vízállásnál sem, miközben tényleg lelombozó látvány volt. De közben meg ez a természet! Amin a klímaváltozás sem segít sokat. Nekem inkább az a furcsa, hogy miközben nagyjából mindenki elmondja, baj van, közben mégsem látom a tetteket. Nem vagyok vízügyi szakember, így csak tapasztalati véleményem lehet például a partvédművekről vagy arról, ahogy túlhasználjuk a tavat. Ebbe természetesen én is beletartozom, hiszen én is itt vagyok. Ez a Velencei-tó 21. századi dilemmája: rengetegen vagyunk, kihasználjuk a tavat, s ez a hirtelen jött

A Rónai család: két nagy fia már kirepült, a kicsik pedig még javában apásak-anyásak. Felesége, Zsanett és a három gyermek is szívesen pihen és tesz-vesz a gárdonyi ház körül. – Fotók: S. Töttő Rita

terhelés váratlanul érte a térséget. S itt elsősorban nem az átmenő turista forgalomra gondolok, mert azt a pár hónapot egy idő után kiheverné a tó, de egészen egyszerűen nincs felkészülve arra a mennyiségű emberre, akik mára ide költöztek. S mondom ismét, féligmeddig köztük vagyok én is, tehát magam is túlhasználom a tavat, s nehézséget okozok az ökoszisztémának. Ennek ellenére mégis szembe kell nézni a problémával, hiszen lenne mit csinálni, akár a vízközművel, akár egy elkerülő út kiépítésével, parkolókkal, fejlesztésre váró partszakszokkal. Mégis úgy látom, hogy most is gyönyörű! Párját ritkítja, s ha az ember lemegy a tópartra, s csak nézi az északi oldalt, az igazán megnyugvást, békét ad. Ez mindent megér!

Elfogultan látja tehát Rónai Egon is a Velencei-tó közegét. A tavat körbekerülő kerékpárutat pedig egyenesen remek lehetőségnek tartja.

– Mi is sokat használjuk, Vilim már 4 évesen körbetekerte. Ahogy kerekeztünk, láttuk, Sukoró szépen épül, de azt nem értem, hogy mi történik a Velencei-tó Kapujával. Az egy nagy kapufa. Szóval a Velencei-tó hangulata számomra mindkét végletet elhozza: vannak nagyon jó és nagyon nehéz dolgok, de az kétségtelen, hogy látható a fejlődés. A kerékpáros lehetőségek szerintem sokat fognak hozni a térségnek, s pont ez a fajta minőségi turizmus az, ami itt szükséges!

És, mint mondja, a kulturális lehetőségek is szépen alakulnak.

– S ami a lényeg, megkaphatjuk itt – például a Halász-kastélyban vagy a Csajághyn – azt a nem éppen triviális kultúrát, amely a minőséget jelenti. S ez iszonyúan fontos! De hogy mi hiányzik nekem Gárdonyban? Egy kis kávéház, kis előadásokkal! Mint amilyen Velencén a Groenk deli. A lángosos, sült kolbászos, palacsintás mellett – ami hozzátartozik a Velencei-tó hangulatához –, jól jönne még valami más is. Nem fine dining, mert az megint más történet, de valami, ami azt mutatja, hogy haladunk. Ahogy a kultúrában, úgy a gasztronómiában és a környezettudatosságban is elkél a haladás.

Munkamánia s az el nem múló szerelem

Közben pedig az élet továbbra is zajlik: munka ugyanolyan hőfokon, mint eddig, és „szaladgálás” a gyerekek után. Edzésre, iskolába, felváltva feleségével.

– Azt, hogy most, 2023-ban ez lesz, még 15 éve sem gondoltam volna. Volt két nagyfiam, s azt mondtam, akkor ez a projekt kész. De jött Zsani, és minden máshogy alakult. De jó, hogy így alakult! Nagyon jó. Csak hát az ember összes szabadidejét leköti.

Amiből egészen biztosan nincs sok, sorolja is a teendőit: az Atv *Egyenes beszéd* műsorát, a *Húzós* podcastot, a Spirit FM *Aktuál* reggeli műsorát, az Index podcastot, a Bálint György Újságíró Akadémia Rádió televízió szakának vezetését, és egy kötet írását is, amely szeptemberben már kézbe vehető lesz.

– Kicsit mindig is munkamániás voltam. Néha jobban összetorlódnak a dolgok, néha kicsit könnyebb, de fontos, hogy sokféle legyen, mert akkor érzem jól magam. Ebből nem csinálok nagy ügyet, szenvedéllyel űzöm a szakmám. Ezt szeretném viszontlátni a mai újságírótársadalomban is. Azt szeretném tanítani a mai fiataloknak, hogy legyenek a szakmához lojálisak és maradjanak szenvedélyesek, mert hosszútávon csak ez számít.

És ez a Velencei-tóra is igaz, teszi hozzá.

– Én is, és ahogy látom, még sokan, dacos szerelmesek vagyunk. Tudom, hogy meg fog csalni, hogy nem lesz olyan, amilyennek ígérte magát, s minden évben lesz valami bajom vele, de akkor is, ő az én szerelmem. Szerintem ez a kapcsolat köztünk ilyen gyerekkorom óta. Nem véletlen, hogy visszatértem hozzá.

CÍMLAPSZTORI

A Velencei-tó turisztikai évadnyitóján

A Velencei-tóért díj Dr. Görög István ezredesé 2023-ban

A TÉRSÉG TÖRTÉNELME A SZÍVÜGYE

2023-ban a Velencei-tavi Turisztikai Évadnyitón a Velencei-tóért díjat Dr. Görög István nyugalmazott ezredes, a pákozdi Katonai Emlékpark megálmodója kapta. Az elismerés, mint fogalmazott, a vele dolgozó teljes közösséget illeti.

Új turisztikai évad – Velencei-tóért díj

2023-ban is a Velencei-tóért díj átadásával indult meg hivatalosan a turisztikai évad. A Velence-tavi Kistérségért Alapítvány és a Velence Resort & Spa által alapított Velencei-tóért díjat negyedik alkalommal adták át a kápolnásnyéki Halász Gedeon Eseményközpontban, egy olyan szakembernek, aki kreatív, az együttműködésekben gondolkodó, áldozatos és eredményes munkájával ezredesként, a pákozdi katonai Emlékpark ügyvezetőjeként és a Honvédség és Társadalom Baráti Kör elnökhelyetteseként megalapozta a Velencei-tó környékén zajló hazafias-honvédelmi nevelést, a régióhoz kötődő történelmi események megismertetését és felelevenítését, valamint fáradhatatlanul szolgálja a Velencei-tó térségének turisztikai népszerűsítését.

A katonai hagyományőrzés kiemelkedő alakja

Az idei évben is Gulyás Gergely miniszterelnökséget vezető miniszter, a Velencei-tóért díj védnöke adta át az elismerést, aki elmondta: Dr. Görög István ezredes a magyar katonai hagyományőrzés kiemelkedő alakja, az ő lelkesedésének, közösségépítő munkájának köszönhető a pákozdi Katonai Emlékpark (KEMPP) létrehozása.

„Az elismerés nem csak nekem szól…"

A díjazott ugyanakkor hangsúlyozta: az elismerés nem csak neki szól, az a KEMPP egész közösségét illeti. Az összefogás tette lehetővé ugyanis a munkát, amit a térségért végzett.

„A Velencei-tó csodálatos természeti adottságokkal rendelkező területi egység, de engem mégis e vidék történetisége fogott meg leginkább! Az itt született, itt küzdő és itt felnövő emberek óriási hatással voltak a magyar történelem alakulására" – mondta el a Velencei-tó magazinnak Dr. Görög István.

Fotók: Kőmíves András

Élettörténete

Görög István 1956. április 29-én született Budapesten. A Katonai Főiskolán gépesített lövészparancsnokként végzett, ezt követően Nagykanizsán századparancsnokként, majd a zalaegerszegi és székesfehérvári parancsnokságokon szolgált. Honvédelmi munkája mellett az ELTE BTK pedagógia szakán pedagógus minősítést szerzett.

A honvédség kötelékében humán, személyügyi és PR osztályvezetőként, csoportfőnökként is kamatoztatta szakmai tudását. Az élethosszig tartó tanulás jegyében elvégezte a katonai felsővezetői tanfolyamot, Kanadában a szaknyelvi képzést, valamint holland közigazgatási kommunikációs szakvizsgát is tett. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen doktori címet szerzett, majd az egyetem személyügyi igazgatójaként is szerepet vállalt a hazafias-honvédelmi feladatokban.

2010-ben PhD fokozatot szerzett, és ugyanezen évtől 2023 tavaszáig a Katonai Emlékpark Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetőjeként szolgált. Nemcsak hazai, hanem nemzetközi vállalkozásokban is elhivatottan vett részt. Az első NATO Partnership for Peace gyakorlat kommunikációs vezetője, majd az első NATO békefenntartó műveleti egység humán vezetője volt, szerepet vállalt a NATO népszavazás előkészítésében is. Ő dolgozta ki az önkéntes legénységi állomány pályára irányítása és beilleszkedése módszertanát is.

1998-tól kezdve sokat tett a pákozdi Katonai Emlékpark megmentéséért, Európai Uniós projektek keretében történő fejlesztéséért, folyamatos és sikeres üzemeltetéséért, e különleges velencei-tavi helyszín népszerűsítéséért. Komoly szerepet vállalt az ifjúság hazafias-honvédelmi nevelésében, határokon átívelő kapcsolatok kialakításában, hadtörténeti, katonai hagyományőrző kiadványok megjelentetésében. Elévülhetetlen érdemeket szerzett az 1848-49-es szabadságharc győztes, pákozdi ütközetének életre keltésében, és a pákozd-sukorói csata évfordulóján minden évben megrendezett Honvédfesztivál sikeres megvalósításban. Remek ötletei, tapasztalata, szakmai tudása eredményeként sikerült ezreket a Velencei-tó térségébe csábítani minden év szeptember végén. 2021-ben Székesfehérvár városa Szent István Emlékéremmel és Díjjal jutalmazta tevékenységét.

Pályafutása, értékőrző és értékteremtő tevékenysége példaértékű honvédek és pedagógusok számára egyaránt. Munkássága által a pákozdi Nemzeti Emlékhelyen gyermekek ezrei ismerkedhettek meg a Magyar Honvédség történetével, a magyar katonaélettel nemcsak elméletben, hanem interaktív módon, a gyakorlatban is. A Hazáért Körút kezdeményezésével fontos szerepet vállalt abban, hogy a Velencei-tó térségének irodalmi és történelmi helyszíneit egyedülálló élménypedagógiai program kapcsolja össze, amely a hazafias nevelés jegyében interaktív módon ismerteti meg az ifjú generációkat az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseivel és példaképeivel.

A tó közelsége fantasztikus dolog, vélekedik Reich Ádám

Reich Ádám, a Főtaxi vezérigazgatója is a Velencei-tónál találta meg otthonát

Gyermekkori visszavágyódás

Tavaly újabb szolgáltatással gazdagodott a Velencei-tó térsége, amikor a vidéki terjeszkedés jegyében a Főtaxi megjelent Velencén. Az pedig csupán a véletlen műve, hogy a társaság vezérigazgatója is, nem sokkal korábban, épp a Velencei-tavat választotta otthonául. Reich Ádám számára a velencei élet nem ismeretlen, még ha a zajos fővárosból is költözött.

Budapestről érkezett egy péntek délután Reich Ádám a Velencei-tó magazin interjújára, ahonnan már a hétvégi tervekkel térhetett haza feleségéhez gárdonyi otthonába. Érezni lehetett rajta azt a fajta hazaérkezés érzést, amely mindenkit megérint, aki a térségbe költözik. Persze Ádám sem véletlenül választotta otthonául Gárdonyt.

– Itt voltam gyerek, ami azt jelenti, hogy a nagyszüleimnek a velencei Ófaluban volt nyaralójuk. Nagyon sokat voltam itt, s ahogy a nagymamám nyugdíjas lett, gyakorlatilag az egész nyarat náluk töltöttem a Velencei-tónál. A Tüskevárból jól ismert nyár érzést számomra abszolút a Velencei-tó jelentette. Itt volt az első munkahelyem – hétévesen moshattam az üvegeket az ABC-ben –, itt csattant el az első csók, és számos egyéb fantasztikus emlék fűz ide! A nagyszüleim végül eladták a házat, engem is elvitt az élet, tanultam, dolgozni kezdtem, majd egy egyszobás lakásban éltünk a feleségemmel Budapesten. Már az akkori – 2020-as – pesti ingatlanárak sem tették lehetővé, hogy ott lépjünk tovább, de egyébként is az volt a tervünk, hogy itt keresünk magunknak új otthont. Gárdonyban kezdtünk el építkezni, melynek vége éppen a covid kezdetére esett. Óriási szerencsénk volt tehát, részben az építkezések árának emelkedése, esetleges leállása szempontjából, másrészt azért is, mert minket már itt ért a járvány.

Félelmetes csend?

Mindezek mellett is nagy változás volt ez Ádámnak a budapesti élet után – nem azért, mert bútorok híján felfújható matracon aludtak, hanem azért, mert a budapesti 18. kerület, az Üllői út zajterhelése után az a csend, ami itt fogadta őket éjszaka, rendkívül szokatlan volt számukra.

– Persze nagyon hamar megszoktuk ezt is, az otthon érzés már akkor kialakult bennem, amikor elkezdtük az építkezést. Nagyon szeretjük az utcát, a közösséget és igyekszünk támogatni a társadalmi megmozdulásokat is. Nekem személy szerint, de az általam vezetett cég, a Főtaxi tekintetében is nagyon fontos, hogy segítsük visszaállítani a Velencei-tó megítélését, mert így jönnek vissza a turisták – akiknek az ittlétéből a helyi vállalkozások élnek. Ez nagyon fontos szempont, hiszen a Velencei-tó nagyon sok mindenben különbözik a Balatontól, de legfőképpen kisvárosi bája teszi egyedivé, különlegessé.

Operátorból vezérigazgató

Reich Ádám persze nem ügyvezetőként kezdte a Főtaxinál: igazi, klasszikus módon járta be a ranglétrát:

– Az egyetem mellett kezdtem el a Főtaxinál dolgozni a repülőtéren, segítettem a reptéri operációt. Utána lettem csoportvezető, majd vezethettem az üzletágat, s lassan három éve a céget is van szerencsém irányítani. A vidéki terjeszkedés 2022-ben került fókuszba a Főtaxinál, ami azt jelenti, hogy olyan vidéki taxis vállalkozásokkal kerültünk kapcsolatba, akik jelezték, szeretnének csatlakozni hozzánk. Ez történt Pécsett és Szombathelyen is, ahol már azóta sikeresen működtetjük a Főtaxi magas színvonalú személyszállítási szolgáltatását. Velencén annyiban más a helyzet, hogy olyan vállalkozásokat kerestünk meg, akik velünk szerették volna beindítani ezt az új szolgáltatást. A sikeres együttműködésnek köszönhetően most már egy nagyon fiatalos és lendületes csapat képviseli a Főtaxit itt a tó körül.

Mindent 110 százalékosan igyekszik csinálni, tudása legjavát adva. – Fotók: Főtaxi PR

Szurkol a jó szezonért

Ádám az a fajta keményen dolgozó, szorgalmas fiatal, aki szem előtt tartja az értékeket, a közösséget is. Ezért is érezheti olyan jól magát a Velencei-tónál.

– Igyekszem mindent 110 százalékkal, legjobb tudásom szerint csinálni, de azért ez csapatmunka! A Főtaxi azért ilyen sikeres, mert egy nagyszerű csapat dolgozik az alkalmazotti stábjában, 1500 kiváló taxis partnerünk van Budapesten, és most már 100 fölötti taxis partnerünk vidéken. Tehát a siker ezeknek a pozitív együttállásoknak köszönhető. A Főtaxi jelen van Székesfehérváron, Dunaújvárosban is, mindkét városban rendkívül nagy a potenciál, illetve nagyon remélem, hogy az idei turisztikai szezon erősebb lesz a Velencei-tónál is. Más hazai nagy fesztiválok mellett az EFOTT-on is újra ott voltunk. Reméljük, ha többen érkeznek, és teljes szezont tudnak futni a vendéglátóipari egységek, akkor még több vendég, még több buli lesz, és még több taxira lesz szükség – vázolja fel az idei várakozásokat Ádám. Aki, vallja be, mostanra már el sem tudja képzelni, hogy Budapesten éljen.

– A tó közelsége fantasztikus dolog! Sokat sétáltatjuk a kutyánkat itt, ami nekünk is a napi kikapcsolódást jelenti, hozzájárul a napunk levezetéséhez. Szeretem, hogy csendes és megvan a kisvárosias hangulata, ahol mindenki köszön a másiknak, akkor is, ha nem ismerik egymást. Közben szépen fejlődik a térség, tehát minden tekintetben óriási potenciál van benne!

Velence

Az Etyek-Budai borvidék játékos kincse

zöld veltelini

rozé cuvée

vörös cuvée

cserszegi fűszeres

rajnai rizling-chardonnay

/velencebor

SÖRFŐZÉS MŰVÉSZI FOKON

BELATINY SÖRMANUFAKTÚRA KFT.
2475 KÁPOLNÁSNYÉK, FŐ UTCA 449.
NYITVA TARTÁS
HÉTFŐ-CSÜTÖRTÖK: 08^{00}-16^{00}
PÉNTEK: 08^{00}-12^{00}
WWW.NYEKISOR.HU
NYEKISOR

HAJÓMENETREND

Várjuk a fedélzeten!

2023. ÉVI VELENCEI-TAVI FŐSZEZONI HAJÓMENETREND
június 26. – július 23.

ÁTKELŐ SÉTAHAJÓ JÁRAT AGÁRD ÉS PÁKOZD-SZÚNYOG-SZIGET KÖZÖTT naponta (menetidő: kb. 20 perc)

10:00	12:00	13:30	15:00	17:30	18:45	Indul	AGÁRD	Érkezik	11:15	13:15	14:45	16:15	18:45	19:45
10:30	12:30	14:00	15:30	18:00	19:15	Érkezik	PÁKOZD-SZÚNYOG-SZ.	Indul	10:45	12:45	14:15	15:45	18:15	19:15

Külön igény esetén - min. 10 fizető vendég - az utolsó járat 21:15-kor indul Pákozd-Szúnyog-szigetről Agárdra.

SÉTAHAJÓZÁS AGÁRDON naponta (menetidő: kb. 1 óra)
Indul (min. 6 felnőtt fizető vendég esetén): 16:30-kor.

NAPLEMENTÉS SÉTAHAJÓZÁS AGÁRDON naponta (menetidő: kb. 1 óra)
Indul (min. 6 felnőtt fizető vendég esetén): 20:00-kor.

2023. ÉVI VELENCEI-TAVI FŐSZEZONI HAJÓMENETREND
július 24. – augusztus 20.

ÁTKELŐ SÉTAHAJÓ JÁRAT AGÁRD ÉS PÁKOZD-SZÚNYOG-SZIGET KÖZÖTT naponta (menetidő: kb. 20 perc)

10:00	12:00	13:30	15:00	18:00	Indul	AGÁRD	Érkezik	11:15	13:15	14:45	16:15	19:15	
10:30	12:30	14:00	15:30	18:30	Érkezik	PÁKOZD-SZÚNYOG-SZ.	Indul	10:45	12:45	14:15	15:45	18:45	

Külön igény esetén - min. 10 fizető vendég - az utolsó járat 20:45-kor indul Pákozd-Szúnyog-szigetről Agárdra.

SÉTAHAJÓZÁS AGÁRDON naponta (menetidő: kb. 1 óra)
Indul (min. 6 felnőtt fizető vendég esetén): 16:30-kor.

NAPLEMENTÉS SÉTAHAJÓZÁS AGÁRDON naponta (menetidő: kb. 1 óra)
Indul (min. 6 felnőtt fizető vendég esetén): 19:30-kor.

JEGYÁRAK áfával (F/Gy-Ny/J*):

Vonaljegy Agárd és Pákozd-Szúnyog-sziget között: 1500/1200/400 Ft
Sétahajózás Agárdon: 2400/1800/600 Ft
Naplementés sétahajózás Agárdon: 3000/2400/800 Ft

HAJÓBÉRLÉS
100 személyes „Nadap” nevű hajó bérleti díja: 55 000 Ft+27% ÁFA/óra
50 személyes „Agárd” nevű hajó bérleti díja: 44 000 Ft+27% ÁFA/óra

F: Felnőtt, **Gy-Ny:** Gyermek (4-18) és Nyugdíjas, **J:** Jelképes (fogyatékkal élők és kísérőjük jogosultságot igazoló okmány alapján)

Családi kedvezmény: két szülő esetén a második gyermek díjmentesen utazhat.
Díjmentes utazás: 4 éves korig.
Kerékpárszállítás ingyenes!

Menetjegyek a hajón válthatók. A biztonság érdekében a hajóvezető utasításai az utasokra nézve is kötelezőek. Viharos idő esetén járatainkat nem indítjuk, és ezért semminemű felelősséget nem vállalunk.

„Ha hajót akarsz építeni, talán nem is az a legfontosabb, hogy összegyűjtsd a mérnököket és a hajóácsokat, hanem, hogy felébreszd a vágyat a végtelen után.”

(Antoine de Saint-Exupéry)

Vadliba a velencei kikötőben: megújulás előtt

A VADLIBA ÚJJÁSZÜLETÉSE

A Velencei-tó hajós életének egyik kedves és sokat látott ismerőse a Vadliba. Ez a hajó vitorlásversenyek kísérőjeként, zsűrihajóként szolgált évtizedeken át. Most a parton várja sorsának alakulását.

Zsűrihajó volt, turisztikai célra szánják. – Fotók: S. Töttő Rita

Olyan, mint a szólásban a bors: kicsi, de erős. A Vadliba nevű hajó évtizedeken át szolgált a Velencei-tavon, az elmúlt években azonban a Gárdony hajó mellett várja sorsát. A Gárdony mellett – melynek elektromos üzembe helyezésére hamarosan sor kerül –, a Vadliba lesz a következő, mely megújulva térhet vissza a helyi vizekre. Ám addig is, emlékezzünk meg múltjáról.

A hajoregiszter.hu adatai szerint a Vadliba 1963-ban épült, az MHD Balatonfüredi Gyáregységében. A feljegyzések szerint eredetileg 85 LE-s Csepel motor hajtotta, hagyományos tengelykihajtással. Később átépítésen esett át: lecserélték a benne lévő hajócsavart és kormánylapátot, helyette a fartükörből kinyúló Z-tribes hajtómű vitte előre a vízen.

A balatonfüredi gyárból a balatonszemesi Minisztertanácsi Üdülőbe került, ahol első hajóvezetője Fenyvesi János hajóvezető-gépkezelő volt. A következő feljegyzés róla 1975-ből való, amikor a balatonfüredi gyárban átépítették. Ezt követően a nyolcvanas években került az agárdi VVSI Velencei Tavi Vizi Sportiskola szolgálatába, ahol kitűzőhajóként és vitorlásversenyeken zsűrihajóként használták, egészen sokáig: még egy 2018-as VVSI versenykiírásban is szerepelt: „A parti jelzéseket a VVSI telep kikötőjében levő „Vadliba” nevű rendező hajó főárbócán tűzi ki” – áll a dokumentumban.

Ma a hajó a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány tulajdonában van, céljuk, hogy a következő időszakban felújítsák és a helyi turisztikai élet részévé tegyék.

Közösség és minőség egy kosárban

Ízletes, a környékről való és megfizethető - erre épít a Kosárközösség

Így spórol időt és pénzt a Velencei-tavi Kosárközösség azoknak, akik helyi termelőktől szeretnének vásárolni

Példaértékű kezdeményezés kezd megvalósulni a tóparton: minőségi és környékbeli termelők termékei érhetők el a Velencei-tavi Kosárközösségnél. Szenvedélyesen keresik a finomat és a minőséget, és csak olyat kínálnak, amit maguk is szívesen az asztalra tesznek otthon.

Friss ropogós zöldségek mindenütt: saláta, répa, hagyma, spárga miegymás érkezik a velencei Északi Strand egyik pavilonjába, ahol Lonkai Emese és Migály Anikó pakolja az érkező terményeket. Minden, ami körülveszi őket, a környék termelőitől érkezett. A Velencei-tavi Kosárközösség kiosztópontján vagyunk, ahová sok egyebet is hoznak majd: húsféleségeket, tejtermékeket, tojást. Fantasztikus kezdeményezés megvalósulásának lehetünk szemtanúi, melyet Szilágyi Erzsébet álmodott meg és a bevásárlóközösséget működtető Zöld Bárka Egyesület tagjaival együtt valósított meg. Vállalásuk nem csak hogy nemes és mindenkinek jó, de óriási is. Így mesélt Erzsébet a kezdetekről, amikor még csak egymaga, saját családja számára kereste szenvedélyesen a környékbeli, minőségi termelőket.

Kiderült: van, aki rendszerben csinálja

– Egy podcast beszélgetéssel kezdődött a szikra, amit végighallgatva fedeztem fel a „kosárközösség" létezését. Nagyon szimpatikus volt nekem már akkor ez a lehetőség. Anya vagyok 13 éve és azóta törekszem arra, hogy a lehető legegészségesebben tápláljam a gyerekeimet, családomat, s persze magamat is, hogy erős, egészséges anyuka legyek. Ebben a beszélgetésben volt szó arról, hogy e vállalkozás egyik célja a termelők támogatása, munkájuk segítése, másrészt pedig általa közvetlenül a legjobb minőséghez jutnak a tagok. Anyaként ugyanis feltűnt, hogy a multik – nem minősítve ezzel őket –, messziről hozott árukat kínálnak, s ha minőségi a termék, akkor az megfizethetetlen. Ezt látván az életem nagy része azzal telt, hogy személyesen megkerestem a környékbeli termelőket, hiszen még a helyi piacokon is alig találkozni velük – meséli a Budapestről költözött, hetedik éve a Velencei-tónál élő Erzsébet. – Tejért a szomszédos utcába jártam, húsért három faluval, sajtért öt faluval arrébb, és rájöttem, hogy ez óriási idő- és energiapazarlás, érdemes lenne ezt közösségben csinálni. Hiszen így több embernél hasznosul a termelői kapcsolat, illetve, ha mások szintén csinálják, akkor én is részesülök abból, amit ők beteznek a közösbe. Az is motivált, hogy a termelőket közelebbről megismerve láthattam, milyen hatalmas energiát igényel a gazdálkodás, és bizony az értékesítésre sokszor már nem jut kapacitás.

Ebben a „létállapotban" talált tehát az üzenet Erzsébetre, és fedezte fel a kosárközösség létezését. Amely egyébként nem is olyan újkeletű: a nyíregyházi szervezet 2012 óta működik, az elsők között alakult az országban. Az ő céljaik is hasonlók voltak: minél olcsóbban, minél jobb minőségű, helyi terméket szerettek volna kínálni, közvetlenül összekapcsolva a termelőket a vásárlókkal.

– Nekem is ugyanezek a gondolatok jártak a fejemben, így jöttek az első konkrét lépések: elmentem a nyíregyháziak egy továbbképzésére. Itt sok mindent megtudtam a rendszer jogi és gazdasági működtetéséről. Tavaly februárra úgy éreztem, hogy készen állok a feladatra, ám kitört a háború. Akkor kicsit visszakoztam, ám milyen érdekes az élet, nyáron találkoztam Lonkai Emese kertészmérnökkel, aki partnerem lett a helyi kosárközösség elindításában – emlékezik vissza Erzsébet. Ketten mégiscsak könnyebb, mint egyedül, így a történet kettejükkel folytatódott tovább.

Partnerre talált a megvalósításban

– Szóltunk ismerőseinknek, hogy jöjjenek, csináljuk, mert nemes és jó ügy ez. Így lassanként jöttek a segítők. Ilyen például az informatikus, aki a webáruházat fejleszti, tartja karban, Emese pedig kertészmérnök szakemberként személyesen ment el minden termelőhöz, hogy ellenőrizze az ígért vegyszermentességet, illetve bio minősítést.

Az, amit Erzsébeték csinálnak, nem más, mint „rövid ellátási lánc", ami azt jelenti, hogy 40-50 kilométeres körzeten belül próbálnak termelőket találni és őket közvetlenül a vevőkkel összehozni. Vannak persze páran, akik ezen a képzeletbeli határvonalon túl élnek és termelnek, de rájuk is szükség van, mert valódi minőséget tesznek az asztalra, hangsúlyozza Erzsébet. A legnagyobb köztük a Pusztaszabolcsi Tej, amely hiába nagy, mégsem multi, céljaik, elképzeléseik találkoznak.

– Mintagazdaságként működnek, európai szinten példát mutatva, hiszen a saját takarmányukat adják az állatoknak, amelyet a lehető legegészségesebb módon állítanak elő. Nem használnak növényvédő szereket, nem nagyipari módszerekkel dolgoznak, s nem mellesleg az állataik szabadtartásban élnek.

Egyre többen vannak

A Velencei-tavi Kosárközösség megközelítőleg 20-25 olyan termelővel dolgozik jelenleg, akik már aktívan elérhetőek a webshopban, de ennél többen, közel harmincan regisztráltak már, akik hamarosan a kosárközösség vérkeringésébe lépnek. Kapható náluk zöldség, gyümölcs, húsféleségek, tejtermékek, tojás is.

Az első átadónapjuk 2023 februárjában volt, amit pár hónapos felkészülés, szervezés előzött meg. A gyakorlat pedig már kialakult: a webshopban lehet rendelni, minden hét szerdáig lehet töltögetni a kosarat, amely automatikusan lezár. Csütörtökönként készítik össze a termelők az így felvett rendeléseket, amelyeket péntekenként Velencén, az Északi strand egyik pavilonjában vehetnek át a vásárlók. Akik egyébként helybéliek, és nagyon jó vevőkörnek bizonyultak: olyan még nem volt, hogy valaki egyáltalán nem jelentkezett a rendeléséért.

Ám nem csak a minőség, de az árak tekintetében is meglepetés érheti a vásárlót a Velencei-tavi Kosárközösségnél: merthogy eddig a termelői árucikkek valahogy gyakran drágábbak voltak, mint a boltban kapható változatok. De ez most megfordulni látszik: sok minden a kosárközösségnél olcsóbb, vagy ugyanolyan árú, de lényegesen jobb minőségű, mint az üzletekben.

Minden pénteken sorakoznak a megrendelések az átvevőponton

Álmok, vágyak, remények

A Kosárközösség szervezői minden termelőtől a forgalma után körülbelül 10 százalék adományt kérnek annak fejében, hogy foglalkoznak a közvetítéssel, áruátadással. A nyíregyházi csapat 10 év alatt összegyűjtött ebből annyit, hogy tudtak venni egy saját házat, így nem kell bérelniük helyiséget, sőt a napokban nyitották meg a MiBoltunkat, azt a boltot, ahol kizárólag helyi és hazai termékeket kínálnak. Valami hasonló vágyat dédelget a Velencei-tavi Kosárközösség is. Saját hely, sőt mi több, egyszer majd saját bolt, ahová bármikor be lehet térni.

– Nem csak egészségesen szeretnénk táplálni a környékbelieket, de a szemléletüket is szeretnénk formálni. A tudatos vásárlók Magyarországon még félálomban vannak, és azt szeretnénk, ha munkásságunk által minél többek számára nyílna lehetőség arra, hogy ha választani akarnak a helyi és minőségi, illetve a bolti és lutri között, akkor azt megtehessék.

Migály Anikó, Szilágyi Erzsébet és Lonkai Emese célja: egészséges táplálékot adni és szemléletet formálni. – Fotók: S. Töttő Rita

TÓPARTI GASZTRO

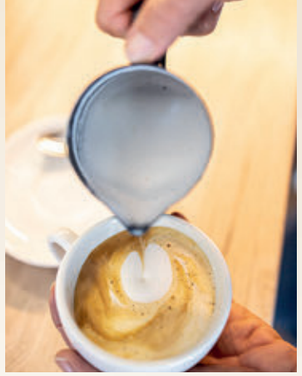

Friss, illatos kávé, csodás szendvicsek és bagettek várják az útrakelőket. – Fotók: S. Töttő Rita

Útravaló, nem csak utasoknak

Szigetvári Orsolya álma a gárdonyi vasúti megálló mellett válhatott valóra

Régi álmát valósította meg a gárdonyi vasútállomás egyik kicsi, de annál frekventáltabb helyén Szigetvári Orsolya az Útravaló Speciality Kávézó megnyitásával. Különleges kávéit a helyiek és a környéken nyaralók is imádják.

A különleges kávékínálat vonzó

Pisztáciás, kakós vagy vajas - mindegyik remek választás

Csajos vintage hangulatot varázsolt a kávézó enteriőrjébe

Az Útravaló Speciality Kávézóba betérve azonnal érződik az üzemeltető törekvése a szépre, hangulatosra, egyedire. Az utazóközönség számára kellemes perceket nyújt a várakozás idején itt elfogyasztott kávé, szendvics, s közben mindig talál valamit a tekintet az enteriőrben, amelyen elidőzhet. Gondosság és tervezettség sejlik fel a régi resti helyén újjávarázsolt vintage kávézó berendezésében. Egy éve nyitott a hely, amely mostanra a Velencei-tó térségének meghatározó „frissítőpontja" lett.

Szigetvári Orsolya keze munkáját és álmait dicséri a kávézó, ám igen hosszú út vezetett az elképzelések megvalósulásáig.

Nagy lépés 15 év után

– 15 éven át volt egy munkahelyem, egészen más területen, idegenforgalomban dolgoztam. Hozzáteszem, vendéglátós végzettségem is van, szüleim vendéglátásból is élnek. Ám 15 év után úgy éreztem, annak ellenére, hogy viszonylag színes munka volt, mégis rutinná vált, és nem tudott többet adni már. Ekkor gondoltam arra először, hogy váltani kellene, de ez is egy hosszú folyamat volt. Nem tudtam már elképzelni magam más alkalmazásban, így inkább saját vállalkozásban gondolkodtam – meséli Orsolya, miközben jönnek-mennek a vendégek, akiket kollégája kiszolgál, és némelyiket nevén szólít.

Először egy horvátországi csehó volt az elképzelése, kétlaki élettel – folytatja történetét Orsolya. Ám ez kicsit finomodott, és gárdonyi szinten valósulhatott meg.

Először fejben volt meg

– Kisléptékben, csajos stílusban gondolkodtam, s vágyódtam egy hangulatos kávézó után. Már felmondásom alatt elkezdtem a továbbképzésemet, tanfolyamokra, kiegészítőkre jártam, barista lettem, a közösségi média terén is képeztem magam. A fejemben hamar kialakult a hely jellege: franciás, vintage stílusban gondolkodtam. Ennek a folyamatnak része volt az is, hogy elmentem dolgozni fél évre egy budaörsi speciality kávézóba, hogy megismerjem a munkafolyamatokat – emlékezik vissza a valóban pontosan megtervezett lépésekre Orsolya. Mint mondja, a fél év a megállapodás része volt, mely idő alatt Orsolya keményen dolgozott, cserébe engedték, hogy belelásson a munkába.

Ezután megkezdődött a megfelelő hely keresése, ám közbeszólt a Covid. A gárdonyi vasúti helyszínről ismerősei meséltek neki, ám akkor még ellenállt: ő ugyan nem lesz „restis", a késdobálós, füstös kocsma nem az ő világa! Mégis sok minden amellett szólt, hogy ez a hely jó lesz: az utasforgalom erős, sokan járnak dolgozni a térségből vonattal, a parkoló is mindig tele. A hely „szelleme" meggyőzte. Megpályázta hát a MÁV-nál a helyet, s hosszú, lassú bürokráciát követően átvehette kulcsokat.

A különleges kávékínálat vonzó

Saját ízlése szerint alakíthatta ki a helyet, és elégedettséggel vegyes félelemérzet fogta el, amikor május 31-én megnyitott az Útravaló Speciality Kávézó.

– Az elmúlt egy év azonban visszaigazolta az elképzeléseket. Az energiaválság persze nagyon rosszkor jött, sokszor nehéz, de a vendégkör hálás – mondja.

– Érdekes, hogy nem is mindig az utasok vannak többen, sokan jönnek a környező utcákból, nyáron a nyaralókból, fesztiválokról. A különleges kávékínálat ugyanis nagyon vonzó a kávéfogyasztók számára.

Speciality kávézóként ugyanis talán egyedülálló a környéken az Útravaló. Ebben nincs kompromisszum, mondja Orsolya:

– Szeretem az egyediséget, a kávékat is magam szerzem be. A repertoárban éppen ezért mindig van egy közepes pörkölésű, illetve egy hagyományos ízvilágú, sötét pörkölésű kávé. Tartunk etióp, kolumbiai, perui, guatemalai kávét is, a lényeg, hogy mindig friss legyen, mert tartani kell a minőséget. A péksütemények vadkovászos termékek, a Váli-völgyi Pékségből érkeznek – ezen a téren is fontosnak tartom a minőséget.

Szigetvári Orsolya régóta vágyódott egy hangulatos kávézó után

Gyöngyöző gyönyörűségek a pohárban

A Velencei-tó és környéke különlegességei, borai, pezsgői

Hűvös fuvallatok érkeznek a Vértes felől, visszavert napsugarak a Velencei-tóból – megannyi áldásos természeti hatás, amely lehetővé teszi, hogy a környék Magyarország egyik legjelentősebb borvidékének szerves része lehessen. Ezúttal igazi bortúrára indultunk, hogy megmutassuk olvasóinknak, milyen különlegességeket rejt ez a vidék. Csiklandozó buborékokat, aranyló gyöngyözőborokat, pét-natot és pezsgőt is találtunk. Kövessék utunkat és példánkat – egészségükre!

Fotók: S. Töttő Rita

A Velence-tavi Hegyközség az Etyek-Budai Borvidék része, a kistermelők mellett vannak olyan nagy borászatai a tó környékének, amelyek országszerte elismertek. Mellettük sokan készítenek kézműves borokat is. Az Etyek-Budai borvidék története egészen az Árpád-házi időkig nyúlik vissza. Már ekkor is a minőségi szőlőtermesztés jellemezte a területet, épp ezért az itt élő emberek egyik fő megélhetési forrásává vált a borkészítés. A török hódoltság alatt a fehérbor háttérbe szorult, helyét felváltotta a vörösbor. A 19. század közepén a borfogyasztási trendek megváltozásával újfent előtérbe kerültek e térségben a különböző fehérbor fajták. A rendszerváltás előtti 100 évben a terület nem volt hivatalosan elismert borvidék, a filoxéra járvány pusztítása okán, amely a teljes szőlőállományt kiirtotta. A múlt században, 1990-ben kapta meg újból e terület a bortörvény szerinti borvidéki besorolást.

A Velence-tavi Hegyközség elnöke Dobos Ferenc (Velence-tavi Borászati Kft.), a Hegybíró Nagy Gábor (Nagy Gábor Családi Szőlőbirtok, Pázmánd). A Hegyközség települései: Gárdony, Kápolnásnyék, Nadap, Pákozd, Pázmánd, Sukoró, Velence.

A velencei régió szerepköre a közelmúltban vált hangsúlyossá az Etyek-Budai borvidéken belül. A Velencei-tó közelségének, a kedvező ökológiai adottságainak köszönhetően minőségi borok készülnek itt. Tudniillik a móri borvidék felől hűvösebb fuvallatok áramlanak, így a borok elengedhetetlen kellékei, a savak nem égnek el. Ennek köszönhetően minden borra jellemző a hegyközségben a szép savgerinc.

A borok többsége nagy savtartalmú, nem túl testes, reduktív, száraz bor. A főbb, népszerű szőlők az alábbiak: chardonnay, zöld veltelini, rajnai rizling, olaszrizling, muskotály, zenit, zengő, sauvignon blanc, a vörösek közül a kékfrankos, a cabernet franc és a cabernet sauvignon.

Látható, tapasztalható, hogy a Velencei-tó és környéke Fejér vármegye egyik csodája. Az északi parton a már említett hegyek magasodnak, szőlők sokasága virít színesen, a tó környéki borászok kiváló munkájának adja legfontosabb alapanyagát, amelyből készül itt csendes, gyöngyözőbor és pezsgő. Nézzük hát mi, micsoda, ki, micsodát készít? E típusokon belül most a kissé különlegesnek nevezhető gyöngyözőborral és pezsgővel foglalkozunk.

Buborékok így is, úgy is

A gyöngyözőbort és a pezsgőt sokan egymás szinonimájaként használják, holott mindkettő más-más eljárást jelent. Amikor a szőlőlében található cukrot az élesztőgombák elkezdik felfalni, akkor alkohol és szén-dioxid keletkezik. Ha a borász nem engedi távozni a borból a szén-dioxidot, akkor habzóbor, gyöngyözőbor, illetve pezsgő készíthető belőle. Buborékokat nemcsak természetes, hanem mesterséges úton is létrehozhatnak, ha a borhoz szén-dioxidot adagolnak, a szódakészítéshez hasonlóan. Annak függvényében, hogy milyen eljárással és mekkora nyomásról beszélünk a palackokban, annak megfelelően különböztetünk meg gyöngyözőbort és pezsgőt. Ami a pezsgőt illeti, többféle pezsgőkészítési módszer ismert, azonban mindegyik során természetes módon, az erjesztést követően kerül az italba a buborék. A pezsgőkészítés során nem mindegy, hogy melyik fázisban reked a buborék a borban: akkor, amikor az a mustból alakul át, vagy egy második körben a plusz cukor hozzáadása során.

Vitorlások ihlette gyöngyözőborok

A Velencei tó környéki borászok – ha buborékról van szó –, jellemzően gyöngyözőbort és pezsgőt készítenek. E két fajta nemes italról lesz szó az alábbiakban. Gyöngyözőbort több helyen is készítenek a Velence-tavi Hegyközség borászatai, az egyik a Velencei-tavi Borászat, az L. Simon Pincészet.

– Agárdi borászatunkban 2013 óta készítünk gyöngyözőbort. Induláskor egy rozé és két fehér gyöngyözőbort készítettünk. Gyöngyözőboraink a Velencei-tavi vitorlásokról kapták elnevezésüket és ennek megfelelő szépen kidolgozott grafika került a palackokra. Az eredeti termékeink: L. Simon Kalóz száraz rozé, L. Simon Finn száraz fehér, L. Simon Laser félszáraz, fehér gyöngyözőbor. Az évek során a kereslet és a borfogyasztási szokások folyamatos változása miatt termékcsaládunk két gyöngyözőborra szűkült, a Finn fantázianévre keresztelt száraz fehér gyöngyözőborunkat nem készítjük.

A legnagyobb kihívás – tudtuk meg –, a gyöngyözőbor alap fajtáinak kiválasztása és megfelelő arányú házasítása. Palackozáskor a szükséges mennyiségű szén-dioxidot szaturálással adják a borhoz. A fogyasztók szeretik, a bor nagyon népszerű a fiatalok körében. A gyöngyözőbort lehet aperitifként, étkezések előtt ajánlani, de könnyű levesekhez, fehér húsokhoz, süllőhöz rosston, tengeri halakhoz, osztriga, kagyló mellé is kiváló kísérő!

Laser és Rozsdás csuk – az L. Simon borászat két kedvelt itala

Félúton a gyöngyözőbor és a pezsgő között

És íme egy újabb italfajta, mégpedig Pázmándról a pét-nat. Ez átmenet a gyöngyözőbor és a pezsgő között. Nem véletlenül mondják degorzsálatlan, azaz szűretlen pezsgőnek! Pázmándon az Aprókertek Pincészet két borásza, Veliczky Zoltán és Schubert Ádám készít Kékfrankos pét-natot. Két srác, akik az élet különböző területeiről érkeztek, az ország különböző pontjairól ugyanakkor, ugyanoda. A Velencei-tó mellett, Pázmándon, annak is a Szőlőhegyén találták meg a helyüket, szőlőt gondoznak, bort készítenek, és csodálják az életet. Mert valóban megérkeztek.

– A pét-nat degorzsálatlan nyers pezsgő. A hagyományos pezsgő az alapbor második, palackban történő erjedése során születik, aminek során seprő is képződik. Azt az eljárást, amikor ezt eltávolítják a palackból, degorzsálásnak nevezik. A pét-nat készítése során a még nem teljesen kierjedt bort palackoztuk, a folyamat a palackban fejeződik be. Buborék és seprő is keletkezett, és ennél az italnál mindkettő megmarad a palackban. A pét-nat opálos, és gyümölcsös, szemben a pezsgővel, ahol az érlelési aromák dominálnak. Jellemzően nem, vagy nagyon kis mennyiségben tartalmaz ként és nem az érlelhetőségről szól, fiatalon is jó élményt ad – mondta Ádám, majd folytatta.

– A harmadik éves, fiatal kékfrankos szőlőnk szenvedett az aszálytól, nem tudta beérlelni a gyümölcsöt, október végén pedig már nem volt mire

Veliczky Zoltán és Schuber Ádám pázmándi pincéjükben: a Szőlőhegyen leltek otthonra

Életkép a pázmándi ApróKertekben

Rebeka, az egyik pázmándi fehér kedvenc

várni. Jó savú, alacsony cukortartalmú alapanyagot szedtünk és olyan italt igyekeztünk készíteni, ami jól működhet ezekkel az adottságokkal. Megpróbáltuk és egész jól sikerült. Kedvelik-e a fogyasztók a pét-natot? Sokan kíváncsiak rá, már rajongótábora is van. Az újdonságra nyitottabbak kipróbálják, sok a pozitív visszajelzés. A fiatalok is szeretik: a buborék egyrészt divatos, másrészt a mi pét-natunk a csendes borokhoz képest közelebb van a gyerekkori gyümölcslé élményhez, amit a legtöbben szeretnek. Jól illenek hozzá a saláták, a liba és kacsa ételek, a lazac, a gyümölccsel vagy paradicsommal készült ételek.

A pezsgő megfelelő pezsgésének titkai

A pezsgő készítése is egyre népszerűbbé válik, többen készítik a tó körül ezt a nemes italt. A pezsgőkészítés egyik honi nagyágyúja, a Nadapon régi típusú szőlőket (például budai vörös, csókaszőlő, fehér gohér, lisztes, zöld szilváni, piros bakator stb.) termelő és abból régi, honos borokat készítő Szentesi József. Tíz egynéhány éve, 2010-ben csak a Törley és a Garamvári pince készített pezsgőt Magyarországon, abban az évben csatlakozott hozzájuk Szentesi József. Mivel Budafokon nagy pincéje és megfelelő szabad kapacitása volt, így vállalta, hogy pezsgőt készít a borászok által hozott alapborokból. Kezdetben négy pincészetnek, azóta kilencvennek készült a végtermék a Szentesi „műveken". Sok neves pincészet jár hozzá, elegendő közülük kettőt megemlíteni: a Szent Andreát Egerből és a Szepsy pincészetet Tokajból.

– Ahhoz, hogy jó pezsgő készüljön, a kiváló palackos erjesztésű alapbor az első és legfontosabb szempont. Lényeges paraméter még a nem túl magas alkoholfok és az alacsony szabad kén. Hogy mikor lehet Magyarországból pezsgő nagyhatalom? Volt ilyen, mégpedig az I. világháború előtt. Akkor a franciák mögött Európában a második helyen álltunk a pezsgőkészítők rangsorában. Ahhoz, hogy ismét megközelítsük az élvonalat, olyan területek kellenek, ahol lassan érik a szőlő. Franciaországban 100 chardonnay és ugyanennyi pinot noir klón áll rendelkezésre a pezsgőkészítéshez.

Nálunk nem túl magas ez a matematikai szám, Etyeken található néhány pinot noir klón. Itthon évente 1,5 millió palack pezsgő készül évente, Ausztriában 12, Angliában 18, Spanyolországban 220, Franciaországban csupán Champagne-ban 350 millió palackkal készítenek évente! Ezek a számok sok mindent elárulnak… – mondta a „pezsgőgyáros" borász.

Csóbor Jenő Agárdon: a kóstolás alapvető

Az agárdi Csóbor-pezsgő: friss és piknikre is kiváló

Gondolnak a különleges alkalmakra

Az agárdi Csóbor pincészet is beállt a pezsgőt készítők sorába. Először 2012-ben készítettek pezsgőt, több honi pincészetet követtek a tradicionális pezsgő készítése terén.

A Csóbor Pincészet tulajdonosa Csóbor Jenő, nagy kedvence volt régen a Hungaria extra dry. Ebből kiindulva az első pezsgőjüket ehhez hasonlóan készítették el. Utána már persze jöttek a brut típusúak is – hallhattuk Csóbor-Kisari Linda főborásztól.

– Volt amikor chardonnay fajtából készítettünk, de cuvée pezsgőnk is volt már, rajnai rizling és chardonnay házasításból, illetve zöld velteliniből. Jelenleg a 2019-es évjáratú chardonnay pezsgőt értékesítjük. A pezsgő a különleges alkalmak itala, legyen szó születésnapról, baráti összejövetelekről, esküvőről, üzleti vagy személyes sikerekről.

Silye Sándor

L. Simon
BORÁSZAT

MÁR
Príma
ÜZLETEKBEN IS

L. Simon
BORÁSZAT

Az L. Simon Borászat az Etyek-budai borvidék dűlőin termelt szőlőből készíti friss, reduktív borait, amelyek már Budapest belvárosában, a budai Hegyvidéken és a Dunakanyarban is megvásárolhatók az alábbi Príma Élelmiszer Áruházakban:

Príma Anker – 1061 Budapest, Anker köz 1-3.
Príma Batthyány Csemege – 1015 Budapest, Batthyany u. 28-30.
Príma Biatorbágy – 2051 Biatorbágy, Csodaszarvas u. 2.
Príma Boglár – 1039 Budapest, Boglár u. 3.
Príma Budakeszi, Dózsa – 2092 Budakeszi, Dózsa György tér 1/A
Príma Budaörs – 2040 Budaörs, Szabadság út 52-54.
Príma Budenz Csemege – 1021 Budapest, Budenz út 26.
Príma Centenárium – 1165 Budapest, Centenáriumi sétány 16-24.
Príma Deákvár, Főtéri Csemege – 2600 Vác , Deákvári Főtér 31.
Príma Déli – 1013 Budapest, Krisztina krt. 37.
Príma Egressy – 1141 Budapest, Egressy út 135.
Príma Eötvös – 1121 Budapest, Eötvös út. 6.
Príma Érd, Kálvin – 2030 Érd, Kálvin tér 1.
Príma Érd, Pára – 2030 Érd, Bajcsy-Zs. u. 125-127.
Príma Erdősor – 1046 Budapest, Erdősor út 5.
Príma Etyek – 2091 Etyek, Körpince u. 4.
Príma Fehérvári – 1116 Budapest, Fehérvári út 192.
Príma Flórián – 1033 Budapest, Flórián tér 6-9.
Príma Fogarasi – 1148 Budapest, Fogarasi út 45-51.
Príma Földváry Csemege – 2600 Vác, Kölcsey u. 1.
Prima Gazdagrét – 1118 Budapest, Gazdagréti tér 8.
Príma Göd – 2131 Göd, Pesti út 72.
Príma Gyenes – 1032 Budapest, Gyenes u. 2.
Príma Hegedűs – 1133 Budapest, Hegedűs Gyula u. 93.
Príma Hegyvidék Bevásárló Központ – 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 11.
Príma Heltai – 1039 Budapest, Heltai Jenő tér 3.
Príma Ipolygyöngye Csemege – 2635 Vámosmikola, Kossuth Lajos u. 4.
Príma Jókai – 1165 Budapest, Jókai Mór u. 2.
Príma József Attila – 1051 Budapest, József Attila u. 16.
Príma Kada – 1104 Budapest, Kada u. 122.
Príma Kányakapu Csemege – 1116 Budapest, Budaörsi út 115.
Príma Kárpát Csemege – 1133 Budapest, Dráva u. 22.
Príma Kecskemét – 6000 Kecskemét, Korona u. 2.
Príma Királyhágó Csemege – 1126 Budapest, Királyhágó tér 1.
Príma Kismaros Csemege – 2623 Kismaros, Szokolyai u. 3.
Príma Kis-Vácz Csemege – 2600 Vác , Árpád út 87.
Príma Krisztina krt. – 1122 Budapest, Krisztina krt. 7.
Príma Leányka – 1221 Budapest, Leányka u. 13.
Príma Legénybíró – 1157 Budapest, Legénybíró u. 2.
Príma Liget Csemege – 1102 Budapest, Kőrösi Csoma sétány 2.
Príma Linum – 2094 Nagykovácsi, Lenvirág park 1.
Príma Lövőház – 1024 Budapest, Lövőház u. 12-14.
Príma Mágnáskert Csemege – 1025 Budapest, Csatárka út 58
Príma Margit hídfő – 1027 Budapest, Margit krt. 1.
Príma Márvány Csemege – 1126 Budapest, Márvány u. 33.
Príma Miklós tér – 1033 Budapest, Miklós tér 4.
Príma Munkásotthon – 1042 Budapest, Munkásotthon u. 26.
Príma Nádor – 1051 Budapest, Nádor u. 18.
Príma Nagymaros Csemege – 2626 Nagymaros, Magyar u. 21.
Príma Naphegy Csemege – 1016 Budapest, Naphegy tér 3.
Príma Nógrádi – 1125 Budapest, Nógrádi u. 39.
Príma Páty – 2071 Páty, Somogyi B. u. 3.
Príma Pozsonyi – 1137 Budapest, Pozsonyi út 25.
Príma Pusztaszeri Csemege – 1025 Budapest, Pusztaszeri út 57.
Príma Ráth – 1122 Budapest, Ráth György u. 3/C
Príma Récsei – 1146 Budapest, Szabó József u. 6.
Príma Remete Csemege – 2094 Nagykovácsi, Nagykovácsi u. 6/e
Príma Római tér – 1031 Budapest, Római tér 1.
Príma Sasadi Csemege – 1118 Budapest, Sasadi út 83.
Príma Szarvas Csemege – 1120 Budapest, Szarvas Gábor út 8.
Príma Százhalombatta – 2440 Százhalombatta, Damjanich u. 23.
Príma Telki – 2089 Telki, Napsugár u. 2.
Príma Tétény – 1119 Budapest, Tétényi út 63.
Príma Tizes Csemege – 2600 Vác, Széchenyi u. 9-11.
Príma Törökbálint – 2045 Törökbálint, Nádasdy Tamás u. 2.
Príma Törökvész Csemege – 1025 Budapest, Törökvészi út 1/B
Príma Újdeákvári Csemege – 2600 Vác, Radnóti u. 9.
Príma Verőce Csemege – 2621 Verőce, Rákóczi út 33.
Príma Zalai – 1125 Budapest, Zalai u. 2.
Príma Zsámbék – 2072 Zsámbék, Magyar u. 75.

Agárdi állomás, 1950-es évek. MÁV Archívum

Kárpáti Miklós

Kis velencei-tavi vasúttörténet

A vasút mindig is több volt egyszerű közlekedési eszköznél: közügy, mert vagy száz évig a kapcsolatot jelentette a világgal, beszélgetések örökzöld témája és sokak szenvedélye. Talán ma sincs olyan gyerek (és egykori gyerek), aki ne kezdené számolgatni a sínen futó tehervonat vagonjait… Lássuk tehát, mióta van vasutunk, és hogyan alakult ki a megállók, állomások mai rendszere – írásban és képben.

Cs. k. szab. déli állam-, lomb. velenczei és olasz központi vasut társaság.

Személy-vonatok menetrende.

Érvényes 1861. Április elsejétől-további rendeletig.

Buda-Pragerhof-Triest.

Állomások	Vonatok száma. 8	8/1	8/2	Állomások	Vonatok száma. 7	7/1	7/2
	Reggr.				(5) Estve	(5) Estve	(3) Reggr.
Buda . . . . Ind.	7.45			Triest . . . . Ind.	7.15	7.15	7.10
Promontor	7.57			Érk.	6.00	6.00	6.05
Tétény	8.14			Pragerhof	(7) Reggr.	(7/1) Reggr.	(7/2) Estve
Tarnok	8.27			Ind.	8.20	6.15	6.20
Martonvásár . . .	8.45			Pettau	8.55	6.45	6.50
Nyék	9.04			Moschganzen . .	9.11	Reggr.	Estve
Dinyés	9.28			Fridau	9.36		
Székes-Fehérvár Érk.	9.44			Polstrau	9.54		
Ind.	9.56			Csáktornya . . .	10.16		
Csikvár	10.13			Kraljevec . . .	10.46		
Lepsény	10.43			Kottori	11.10		
Sió-Fok	11.16			Kanizsa Érk.	11.39		
Szántód	11.37			Ind.	11.59		
Boglár	12.15			Komárváros . .	12.36		
Keszthely	1.08						

A Déli Vasút megnyitása, Pesti Napló, 1861

Cs. k. szab. déli állam-lombard-velenczei és központi-olasz vasut-társaság.

Megnyitása a Kanizsa-Sz.-Fehérvár-budai vonalnak

személy- és teher-szállitmányra nézve.

F. évi április 1-jén nyittatnak meg a **Kanizsa Sz.-Fehérvár-budai** vonal ezen állomásokkal: **Kanizsa, Komárváros, Keszthely, Boglár, Szántód, Sió-Fok, Lepsény, Csákvár, Sz.-Fehérvár, Dinyés, Nyék, Martonvásár, Tarnok, Tétény, Promontor** és **Buda**, a személy- s utipodgyász, gyors szállittmány és teherszállitására nézve, melynél ugyanazon általános személy- s teher-forgalmat illető határozatok, valamint jótállást, biztositást s kártalanitást érdeklő különös rendeletek vétetnek szükségesbe, melyek a déli állam-vaspályán s mellékágain érvényesek.

Az illetéki-árszabály- s mértföld mutatók minden megnevezett állomáson az állomási főnököknél megszemlélhetők; ezen árszabályok, kivánatra, a kanizsai, sz.-fehérvári, s budai állomásokon a t. cz. közönségnek ingyen kiszolgáltatnak.

A menetrend a minden állomáson kifüggesztett menet-tervből megtekinthető.

Bécs, márt. 22. 1861.

3024 3—1 **A társaság.**

A Déli Vasút első menetrendje, 1861

1861 áprilisában nyílt meg a Déli Vaspálya Társaság Buda–Nagykanizsa közötti egyvágányú vonala. A vasút létrehozásának célja elsősorban a magyar mezőgazdasági áruk Trieszt kikötőjébe juttatása volt, a személyforgalom másodlagos szerepet játszott – ez az első menetrend napi egy vonatpárján is jól látszik. Ennek és az egyetlen sínpárnak megfelelően alakították ki a vonalat, átlag 10 kilométerenként létesítettek állomást kitérővel, víz- és szénfelvételi lehetőséggel, távíróval. Térségünkben Martonvásár és Fehérvár között Kápolnásnyék és Dinnyés „kapott" állomást, köztük pedig kb. másfél kilométerenként őrházat építettek ott lakó, állandó szolgálatra fogott őrrel.

A vasúttársaság megfelelő érdeklődés és előzetes egyeztetés alapján hajlandó volt alkalomszerűen az őrházaknál is megállítani a személyvonatokat. Erre jó példa a Nádasdyak agárdi birtokán rendezett országos gőzekeverseny 1882-ben, ahol már az előzetes hirdetésekben is szerepelt az agárdi le- és felszállás lehetősége, de néhány nagyobb szabású vadászatuknál is előfordult ugyanez.

Az állandó megálló vagy állomás létesítését azonban már kemény anyagi feltételekhez kötötte a vasúttársaság, az igénylőnek mélyen a zsebébe kellett nyúlnia, ráadásul a fenntartáshoz évi hozzájárulást is kellett fizetnie. Épp ezért közel 20 év telt el, mire az első köztes állomáson megállt a vonat: az Anna gőzmalom által finanszírozott állomásépület két mai megálló, a velencei és a velencefürdői között épült fel 1879-ben.

Állomásépületek és megállók

Általában gazdasági indokai voltak a vasútállomás, megálló nyitásának, kivételt csak a Kápolnásnyékhez tartozó Pettend jelentett, ahol (Velence után másodikként, 1891-ben) a megye alispánja járta ki, hogy lakóhelyén megálljon a vonat. Egy év múlva a Nádasdyak szántak jelentős összeget arra, hogy Agárdon rakodóvágányos megálló létesüljön, ahol a nagybirtok terményei kerültek vagonokba. Utolsóként, újabb 15 év elteltével (a Nádasdyakkal folyt hosszú egyezkedés lezárultával), Gárdonynál létesült megálló, 1907-ben. Bár a község számára komoly eladósodást hozott az ügy, mégis megtérült, hiszen a Velencei-tavi nyaralóélet kezdete innét datálódik, a megálló és a hamarosan kiépült első strand révén.

Külön állomásépülete csak Kápolnásnyéknek, Velencének és Dinnyésnek volt, Pettenden, Gárdonyban és Agárdon az eredeti őrházakat alakították megállóvá, az utóbbi kettőnél némi hozzáépítéssel.

Kápolnásnyék, vasútállomás

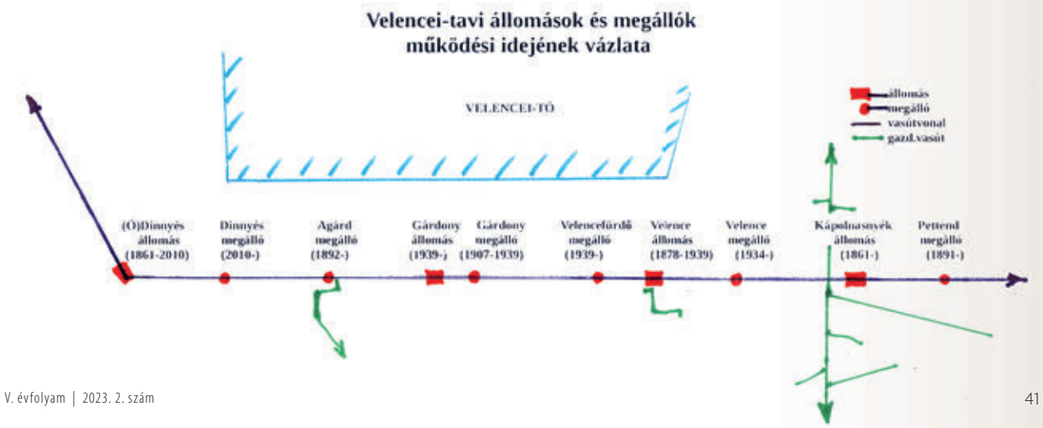

Dinnyés a megszűnés előtt, 2005-ben, vasutallomasok.hu

Jellegzetes vasúti őrház kúttal, állal, sütőkemencével, Kubinszky-Gombár, Vasútállomások Magyarországon, 1988

Velence, vasútállomás, 1910 körül

Agárd megállóhely, 1930 körül

Külön színfoltja a tókörnyéknek a gazdasági kisvasutak rendszere. Ezen a vidéken három keskeny nyomtávú vasút lehetett, az első valószínűleg 1878-ban vagy az azt követő évben épült, ez a rövid lóvasút a velencei Anna gőzmalmot kötötte össze a helyi állomás rakodójával. Kb. 40 évig működött, a malom megszűnésével funkcióját vesztette. A másodikat 1894-ben építették, az agárdi Nádasdy birtokközponttól indult, a Gesztenyesoron, az országúton és a Camping utcán haladva érte el az agárdi megállót, 1930 körül, a Nádasdyak gazdasági nehézségei és az üdülőparcellázás következtében szűnt meg. A harmadik, egy harmad megyét lefedő gazdasági vasúthálózat az Ercsi Cukorgyár nyersanyagát szállította Pázmándtól indulva, Kápolnásnyéknél keresztezve a „nagy" vasutat. A zegzugos szinte áttekinthetetlen vonal sok majort, tanyát érintve épült és személyszállítást is végzett. 1910-től a hatvanas évekig volt gazdasági szerepe, utána már inkább a személyszállítás maradt meg egyes szakaszain, az utolsó iskolajárat az 1970-es években szűnt meg Annamajor és Kápolnásnyék között.

Csak a név változott

Az első világháború után a Déli Vasutat átkeresztelték, DSA (Duna-Száva-Adria) néven folytatta tevékenységét, de ez érzékelhető változást a Velencei-tó környékén nem hozott a szolgáltatásban.

A harmincas évek elején Velence elérte, hogy az addigi állomástól másfél kilométerre megállót alakítsanak ki, mai helyén, a faluhoz közelebb. (A malom ugyan már régen nem működött, de az állomást a velencefürdői strand és az ott parcellázott telkek miatt egyelőre megtartották.) Erről már a MÁV-val kellett egyezkedni és a hozzájárulás mértékében megállapodni, mert a vonalat 1932-ben állami kezelésbe vették. Az agárdi és velencei üdülőtelek-parcellázás, a növekvő üdülőhelyi forgalom révén hamarosan a Velencei-tóra is kiterjesztették a kedvezményes menettérti jegyek rendszerét, sok család töltötte itt az egész nyarat, a családfő vonatbérletet váltott és naponta ingázott. A megállók mai helye és szigetperonos formája a harmincas évek végén, a második vágány kiépítésekor alakult ki. Gárdony állomás lett, Velence, Velencefürdő és Agárd egymáshoz nagyon hasonlító épületet kapott.

A második világháború harcai, főleg a bombázások elképzelhetetlen károkat okoztak a vasútban, szemtanúk szerint a bombázások után a sínek „úgy pöndörödtek fel, mint sütéskor a szalonnabőrke", helyreállításkor pedig 1-2 méteres ép síndarabokat vagdostak le belőlük, azokból hoztak össze egy sínpárt, hogy mielőbb megindulhasson a forgalom. Helyre kellett állítani a vasút épületeit, kommunikációját.

Erőteljes fejlesztések

A meglévő hálózat helyreállítása után az országban erőteljes vasútfejlesztés következett, új vonalak létesítésével. Ez azonban azzal járt, hogy a meglévő vonalak karbantartására, fejlesztésére kevesebb jutott (szűken vett környékünkön egyedül Pettend kapott 1951-ben modern vonalú felvételi épületet), s ekkor indult meg a fehérvári vonal lejtmenete. Pályafelújításra csak végszükségben került sor, a teljes felújítás csak 2010 környékén történt meg.

A legutóbbi korszerűsítésnek komoly hozadékai voltak, a gyors és pontos, sűrűn közlekedő és kényelmes

Agárd megálló, 1940 körül, vasutallomasok.hu

Gárdony, 1925 körül

Gárdony, 1940 körül

Velence középperonos épülete, bedo.hu

vonatok egyszeriben nagyot fordítottak a déli part lakosságának összetételén: az üdülőtelepülések sok tekintetben Székesfehérvár és Budapest kertvárosaivá lettek, gyors ütemben folyt és folyik a beköltözés. Adja Isten, hogy ne személytelen alvóvárossá, hanem összetartó közösségek helyszínévé váljon Velence, Gárdony, Agárd!

Van azonban egy kevésbé örvendetes eredménye is a vasút újjáépítésének: a vonal ipari műemléknek is tekinthető állomásépületeinek, őrházainak túlnyomó része ekkor tűnt el. Lebontották a kápolnásnyéki, és helyébe egy teljesen más jellegű épületet emeltek. Az ötvenes években épült pettendi megálló is nyom nélkül tűnt el. A harmincas évek végén létesített épületek közül lebontották, de az eredetire emlékeztető jegyekkel építették újjá a velencei, velencefürdői és agárdi megállót, egyedül a gárdonyi maradt meg eredeti formájában, ráadásul tőle északra áll még az az őrház is, ami több mint harminc évig megállóépületként funkcionált.

A Déli Vasút eredeti állomásépületei közül kettő van meg: Ódinnyésre keresztelve és funkció nélkül a dinnyési épület (helyette a település közelében építettek egy váró nélküli fel- és leszállóhelyet) és végstádiumban van a régi velencei vasútállomás, amit a MÁV lakóépületté alakított, de mára már csak egy részében van lakó, az épület pusztul.

A 424-es, Gárdonyban kiállítva = 424-es, az első 90 év (2014)

Velence régi állomása ma

Részlet a Déli Vasút 1899-ben megjelent ismertetőjéből

„A termékeny búzaföldeket áthasítva elérkezünk Martonvásárra, melynek lakosai (3000) élénk kereskedelmet folytatnak.

Sötét zöld hársfák és jegenyék közt (baloldal) megpillantjuk Brunswick grófi család egykori kastélyát, (jelenleg Drehernek birtoka) nagyobb szabású kápolnáját, mely művészi tárgyakban is gazdag, ugyanitt különösen Maulbertsch néhány freskója megtekintésre méltó. 1806-ban e kastélyban tartózkodott Beethoven, s emlékét a parkban mai napig őrzi egy fa, melyen a nagy zeneköltőnek sajátkezűleg bevésett monogrammja látható.

Pettenden, Nyéken, Vörösmarty Mihálynak a magyar költészet egyik kimagasló alakjának születés helyén áthaladva, jobbról a gazdag vízivad állományáról nevezetes Velenczei tavat pillantjuk meg, mely az ország nagyobb tavai közé tartozik s mely mintegy 12 négyszög[mérföldet!]kilométert vízzel borít ugyan, de halászata alig számba vehető s csak az eredményes és érdekes vízivadászat iránti előszeretet tartja vissza a parti birtokosságot attól, hogy a tó lecsapolása iránt intézkedjék.

A tó nevét viselő kis állomást, mellyel egy virágzó gőzmalom közvetlen sínösszeköttetéssel bír és a Velenczei tóról nyert nád exportjáról ismert Dinnyést elhagyva a mocsaras, lápos vidéket a Vértes hegység, a Bakonynak részben erdőborította magaslatai váltják fel…"

Ha ez a négy megmaradt épület nem kap különleges figyelmet, védelmet, hamarosan elveszíthetjük közlekedési múltunk utolsó emlékeit és nem lesz, ami emlékeztessen rá: a Velencei-tó vasútja több mint 160 éve jelent kapcsot a külvilággal az itt élők számára.

Források:
- a Velenceblog Megy a gőzös sorozata (első-sorban Fehér Árpád írásai)
- a Gárdonyi Antikvárium FB-oldalán közreadott vasúti bejegyzéseim
- MÁV Archívum
- saját kép-, dokumentum- és könyvgyűjtemény
- Arcanum, Hungaricana, vasutallomasok.hu és más internetes források

Idősebb és ifjabb Pápai Imre: apa és fia, akik a Velencei-tó térségében pihenik ki a fáradalmakat

Idősebb és ifjabb Pápai Imre a helyi mentős élet két megkerülhetetlen alakja. Nem mellesleg a Velencei-tó térségének szerelmesei mindketten, akik a Velencei-tó magazinnak meséltek a térséghez fűződő kapcsolatukról épp úgy, ahogy egymást motiváló inspirációkról, gyermekkori nyarakról, éjszakai fürdőzésekről és arról, hogy az utóbbi években mit kaptak vissza a régi érzésekből.

Mentőállomás után irány a tópart!

A Pápai család kötődése

Idősb Pápai Imre kápolnásnyéki otthonában találkozunk, ide jön a beszélgetésre fia, ifjabb Pápai Imre is. Az apa 35 évig volt vezető megyei mentőtiszt, fia pedig 2022 szeptembere óta látja el ugyanezt a pozíciót. S noha a fő állomásuk Székesfehérvár, illetve Fejér teljes területe, azért ma már mindketten a Velencei-tóhoz térnek vissza „ventilálni". De meséljen apa és fia az életükről:

– Már elég korán megvolt az az érzésem, hogy a gyerekeimet is megfertőztem a mentőszolgálattal. Eszter lányom a főiskolai tanulmányait befejezve – az akkori főállású munkahelyén végzett munka mellett – évekig volt a Dr. Kresz Géza Mentőmúzeum külső munkatársa.

A fiam is már óvodás korában megismerkedett a mentős élettel, aminek persze több oka is volt. Egyik, hogy feleségem is kórházi dolgozó volt, s nálunk sosem járt le a munkaidő 3-fél 4 körül. Bizony gyakran volt olyan, hogy a munkaidő tovább tartott. Mi ebben az időben fehérvári panellakók voltunk, így Imre gyakran jöhetett velem az állomásra. Az én állásom olyan vezetői pozíció volt, amelyben nem csak vezetni és szervezni kellett a mentőszolgálat munkáját, de el kellett látni a megye állomásait eszközökkel vagy éppen eseményeket biztosítottunk. Azt vettem észre, hogy ami nekem munka volt, az a fiamnak szórakozás.

Pápai Imréné Falusi Etelka férjével Imrével és fiúkkal, ifjabb Imrével

Az állomás az életük

Csatlakozik az emlékek felidézéséhez Imre is:

– Nagyon szívesen jártam be annak idején is az állomásra. De az én esetem nem volt egyedi, akkoriban a családtagok inkább jelen voltak a kórház, az állomás életében, sokkal családcentrikusabb munkahelyek voltak. A kórházban például volt nyáron dolgozók gyerekeinek táboroztatás – meséli a fiú, aki bevallja: mind a mai napig pont ugyanúgy szeret bemenni a munkahelyére, mint gyerekkorában. – Sőt, mondhatom, már akkor is szívesebben mentem, mint mondjuk iskolába vagy bárhova máshova.

Mindkét szülőtől hozta a hivatástudatot, teszi hozzá ifjabb Pápai: – Szabadidőm java részében is vagy édesanyámmal vagy édesapámmal voltam a munkahelyén. Volt úgy, hogy a két intézmény között voltam, s azt is mindig éreztem, melyiküket milyen impulzusok érik éppen a munkahelyükön, s úgy nagyjából éreztem a súlyát is annak, mennyire felelősségteljes munkát végeznek. Épp ezért igyekeztem nem csinálni „plusz hülyeségeket", amivel nekik foglalkozniuk kell. Persze azért a kötelező nehézségeket én is hoztam.

A bekötözött plüssmackó

– Nem volt tervben, hogy bármelyik gyerekemet erre a pályára állítsam, arra gondoltam, majd ők kitalálják, mit szeretnének csinálni – teszi hozzá az édesapa, aki szerint – visszatekintve sok évtizedes távlatokra – nagyon gyorsan elment az az idő, amikor a gyerekei kicsik voltak. – Főleg, hogy tényleg jó gyerekek voltak, és például munka közben sosem kellett arra figyelnem, hogy bajt csinálnak. Még a hétvégi rendezvényeken sem, ahol én dolgoztam, ők pedig jól érezték magukat. Azt, hogy hatással van Imrére a mentőzés, akkor kezdtem látni, amikor egyszer odahozott egy plüssmackót, amin különböző kötéstípusokat próbált ki. Továbbá sokszor voltak bemutatók iskolákban, ezekben is aktívan részt vett. Az elsősegélynyújtó versenyeken pedig mindig azonnal jelentkezett „beteganyagnak", ezeken is rengeteget tanulhatott. De tényleg azt szerettem volna mindig, hogy ő válasszon, mert azt, hogy boldog felnőtt legyen, nem lehet erőszakkal elérni.

Szerencsés emberek

Az apa azt mondja, nagyon szerencsés embernek mondhatja magát. – Egyrészt mert egy biztos, segítő családdal a háttérben mindig azt a hivatást művelhettem, amit szerettem. Ezért sem volt gond sosem, ha nem nyolc órát kellett dolgoznom. Sosem tudtam belefáradni. Másrészt pedig azért is szerencsés vagyok, mert ahol gyerek voltam, ahol felnőttem, oda jöhettem vissza öregkoromra. A szomszéd ház – amit azóta eladtunk – volt a szülői házam, s ez a telek tartozott hozzá. Volt az életemben ugyan huszonpár év, amit nem Nyéken töltöttem, de mire a gyerekek is már 'célegyenesben' voltak, eljött az idő, hogy vissza tudtunk jönni oda, ahol mindig is imádtam lakni.

Ifjabb Imre már viszonylag keveset lakott tehát Kápolnásnyéken, érettségi környékén költözhettek be az új nyéki házba, s a főiskola végéig töltött időt ebben a családi házban – de azért nem ekkor ismerte meg Nyéket, hiszen sok időt töltött itt is gyerekként, a nagyszülőkkel, mondja.

– Nekem ugyanazt jelenti Kápolnásnyék, a tó, mint édesapámnak: egy fix pont. Már feleségemnek is az, így

A kápolnásnyéki dolgozósarokban ma is minden nap tevékenykedik Imre

amikor Fehérvár után továbblépésről beszéltünk, egyértelmű volt, hogy ha megyünk, akkor csak a tó körül valahová. Így is lett: Pákozdra költöztünk. Nagyon közel vagyunk a tóhoz, s kihasználjuk a lehetőségeit: használjuk a kerékpárutakat, evezünk, körbefutjuk a tavat. Nagyon sok itt a lehetőség!

A régi szép idők visszajönnek

Az elmúlt évtizedekre visszatekintve idősebb Imre azt mondja: sok minden megváltozott, többek között maga a tó is. – Sokkal nagyobb volt régen a tó, mint most. És mozgalmasabb is volt az élet… Volt kertmozi, vendéglátóhelyek, mint a Gödörnek becézett velencei halászcsárda, vagy tőle nem messze a Lidó, aminek az volt a jellegzetessége, hogy az egyik részén tánczene volt, a másikban cigányzene. Sok vendéglátóhely volt a környéken, s mégis más volt, úgy mondanám, balhémentes. Nyáron színpadi előadások, könnyűzenei fellépések, búcsúk követték egymást, amelyekre mi is jártunk. Élmény volt minden nyár, a rokonok is szívesen jöttek hozzánk, s együtt mentünk mindenhová.

Ahogy idősebb Imre emlékezik, 22 évig lakott családjával Székesfehérváron panelban. – Ami hiába volt a sajátunk, mégsem tudtam úgy a magaménak érezni, mint ezt a házat. Amikor belépek a kapun, amint becsukom, már érzem, hogy itthon vagyok. S amióta pár éve ismét van kulturális élet Kápolnásnyéken, azóta valamit visszakaptunk abból a régi pezsgésből is. Fantasztikus a felújított Vörösmarty szülőház, s rendszeresen látogatjuk a szabadtéri színpadot is. Becsületes, hogy felújították a Halász-kastélyt, ahol rendszeresen vannak kiállítások, koncertek, programok. Ha a színpadra már nem lehet műsort tervezni, mert nincs jó idő, akkor ott van az eseményközpont. A pákozdi Katonai Emlékparkba is gyakran járunk, tiszteljük a múltat és szeretjük, ahogy itt megemlékeznek róla. Ha csak a szűkebb hazámat nézzük tehát, akkor ez most ismét egy jó mozgalmas, jó hely!

S közben még mesélnek régi nyarakról, éjszakai fürdőzésekről, éttermi élményekről, ritka együtt töltött pillanatokról, amelyek mindegyike kapcsolódik a térséghez. Ifjabb Imre is ezt vallja: – Sokat dolgozunk, s még ha nem is úgy éljük meg, hogy dolgozunk, mégis jó közösen ventilálni, kikapcsolódni, s erre a Velencei-tó környéke kiváló lehetőség!

Idősebb Pápai Imre régóta gyűjti szakmája ereklyéit Fotók: S. Töttő Rita

Sukorói Ifjúsági Központ

Ilyen lesz a sukorói Ifjúsági Központ a korábban tervezett kaszinóváros helyett

Fotók: Kőmíves András

„Részletes és látványos terveket mutatott be a sukorói Fiatalokért Központ kapcsán Maszlavér Gábor szakmai igazgató az idei Velencei-tavi turisztikai évadnyitón. Megújuló energiákat használó, hullámzó főépülettel megálmodott s 21. századi, modern, több száz főnek szállást nyújtó, valamint több ezer fő számára kikapcsolódást és fejlődésre lehetőséget biztosító világ tárult elénk.

Még 2021-ben jött a hír*, hogy Sukorón épülhet meg az EFOTT számára is helyet biztosító Fiatalokért Központ. A háttérben azóta láthatóan folyamatosan zajlanak a munkálatok. Az eddig elért eredményekről Maszlavér Gábor, a Fiatalokért Központ szakmai igazgatója számolt be nemrégiben a Velencei-tavi turisztikai évadnyitón Kápolnásnyéken.

Mint fogalmazott, a Kormány 1868/2021 határozata jelölte ki fejlesztésre azt a sukorói területet, melynek előkészítésére forrást is biztosít. Ebben a határozatban szerepel az is, hogy a Sukoró területén korábban tervezett kaszinóváros helyett közösségépítésre, képzésekre, konferenciákra, orientációs programokra létesüljön egy olyan helyszín, amely szabadidős és a fent említett programokra biztosít lehetőséget közép-európai, Kárpát-medencei, de elsősorban magyar fiatalok számára.

Visszatenni a Velencei-tavat a turisztikai térképre

A beruházás – tette hozzá előadásában – több szempontból is indokolt:

– A magyarországi fiatal felnőtteknek, felsőoktatási hallgatóknak nem áll rendelkezésre olyan hely, terület, ahol megvalósíthatják programjaikat, képzéseiket, nyári egyetemeiket, tudományos eszmecseréiket. Ez volt az egyik kiinduló indok, de mindemellett a fiatal családokra is gondolunk majd. A beruházás továbbá fontos azért is, hogy a velencei-tavi turisztikai desztinációt visszahozzuk az országos turisztikai térképre. Az elmaradás egyik fő oka, hogy a jelenlegi szálláshely kapacitás a térségben – sem szerkezetileg, sem mennyiségileg – nem megfelelő arra, hogy hosszabb időt töltsenek itt a látogatók. Ezt is kívánja fejleszteni a központ, célunk, hogy minél több éjszakát töltsenek el nálunk a vendégek.

A sukorói szabadstrand a helyieké is lesz

A Fiatalokért Központ beruházása keretében elsőként területi infrastrukturális fejlesztés történik – amely csatornázást, internet elérést, közútfejlesztést, elektromos áramvezetés kialakítását jelenti –, valamint az első ütemben megújul a sukorói szabadstrand területe. Ennek keretében lebontják a jelenleg rossz, elhanyagolt állapotban lévő épületet, helyén szociális blokkok, öltözők épülnek, parkkal körülvéve. Európai színvonalú, a helyiek számára könnyen, szabadon elérhető helyszín létrehozása a cél. A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács végzi el majd a fejlesztéseket.

Mobilházak és főépület

A második ütem kapcsán, látványtervek formájában hangulatképeket kaphatott a közönség az előadáson. A létesítmények – a tervek szerint – a tóparttól távolabb helyezkednek majd el, hogy azok minél inkább a környezetbe illeszthetőek legyenek. A prezentációban bemutatott leírás szerint a területen 120 darab 4-6 férőhelyes mobilházat telepítenek, melyek teljes kapacitása 600 fő. A tervek szerint fedett teraszt kapnak és négy évszakon át használhatóak lesznek. A szálláshelyek középpontjában egy multifunkcionális központi csarnok kialakítása a cél, amely akár 2500-3500 fő befogadására is alkalmas lesz. Emellett kisebb csoportos előadások, konferenciák kiszolgálására is alakítanak ki benne tereket. A külterületen helyet kapnak továbbá sportpályák, játszótér és fitneszpark, de helyet biztosítanak természetesen fesztiváltérnek is. Ez a terület később akár esküvői rendezvények helyszíne is lehet.

Hullámzó formák, tükröződő felületek

A központi épületet szintén látványterveken mutatta be Maszlavér Gábor: egy modern, mégis a környezetbe illő épületet láthattunk, hullámzó formáival, visszatükröződő, áttetsző felületeivel a víz és a tópart hangulatát idézi.

– A főépületen megjelenik a tetőív hullámzása, a légiesség, mégis stabilitás érzetét kelti. A tükröződés, a transzparencia szintén fontos elem lesz – majd hozzátette: minden, a területre tervezett technológia energiahatékony és megújuló energiaforrást hasznosító lesz, ami azt jelenti, hogy a területre gáz bevezetését nem is tervezik. – Bízunk benne, hogy a tervezés hamarosan lezajlik, idén a kiviteli tervek elkészülnek, és ha a források is rendelkezésre állnak, akkor 2024-ben elkezdődhet a kivitelezés." (Forrás: feol.hu/Fejér Megyei Hírlap)

* (https://www.feol.hu/helyi-kozelet/2021/12/a-fiatalok-kozpontja-epulhet-meg-sukoron)

* https://www.feol.hu/helyi-kozelet/2021/12/a-fiatalok-kozpontja-epulhet-meg-sukoron

A nyár illata

Átmentés karácsonyra: a Gárdonyi Levendulás kincseivel

Gárdonyban Bory-Nyiri Zsuzsanna már az év végi ünnepkörre készül lélekben. Levendulakertjében júliusig illatozott az angol és a francia levendula, ám a szezon végeztével sem fejeződik be a munka. Csak áthelyeződik a műhelybe, ahol illatos és dekoratív csomagok készülnek.

Szappanok, illóolajok, levendulavizek, párnácskák készülnek Bory-Nyiri Zsuzsanna kezei alatt a Gárdonyi Levendulás terméseivel. A nyár elejéig virágzó levendulák lilán, illatosan duzzadó aprócska virágai ihlették az alkotásokat, amelyek a bemutatótérben fogadják a látogatókat. A nyári szezon végeztével kezdődhet a felkészülés a következő nagy eseményre, a karácsonyra. Zsuzsanna, miközben mutatja az alapanyagokat, mesél:

– Hat éve kezdtük a levendulást. Akkor ültettünk először 500 tő franciát, majd minden évben még egy százassal megtoldottuk, így mostanra 800 tő francia és 200 angol levendulánk van. A francia levendulát elsősorban azért ültettük, hogy legyen egy kellemes relaxációs kertünk. Azért nyitottam meg az emberek előtt, hogy ők is részesüljenek ebből az élményből. Majd adta magát a folytatás: megkezdtük a lepárlást, elkezdtük az olaj és víz készítését.

A jövő a környezettudatosságban van

A párlatok után a szappanok készítését is kitanulta Zsuzsanna.

– Először levendulaszappant készítettem természetesen, ami nagyon megtetszett, ezért ezt követően kikísérleteztem több más szappant is. Csak természetes anyagokat és kizárólag gyógynövény olajokat használok, azon belül is csak illóolajat, nem illat olajat. A színezék is természetes bennük. A szappanban csak növényi zsiradékot alkalmazok, tehát vegán, s mindemellett környezettudatos is, mivel pálmazsírt sem használok a kezdetek óta – árulja el Zsuzsanna, aki már 5 éve is pálmazsírmentesen készítette szappanjait, ami még manapság sem megszokott dolog. A csomagolásra is nagyon ügyel az alkotó: környezetbarát anyagokat használ és amikor lehetőség adódik, kooperál hasonló felfogású alkotókkal.

Továbblépés, kikacsintás

– Az Ez+Az Judit mellett a Réthy Fashion is ilyen, ők újrahasznosítással foglalkoznak, dolgozunk együtt rendszeresen. Úgy érzem, a környezettudatos vonal jó döntés volt, mert mára azt látom, hogy ez a jövő – vélekedik Zsuzsanna, akinek ez a történet még inkább szerelem, ugyanis építész tervezőként dolgozik a mindennapokban. Célja mégis az, hogy a „levendulaszakmában" is tovább tudjon lépni, eljusson külföldre.

Már az év végére készül

A család régi parasztházát újították fel, s ott él Zsuzsanna családjával. Ennek a kis terasza néz közvetlenül a levendulával borított gyönyörű kertre, melyben két kis havagnese kíséri minden lépését. A lemenő nap fénye lilára festi a természet legszebb kékjeit, amely már önmagában is meditatív hangulatra ösztönzi a szemlélődőt. Könnyen érkeznek ilyen miliőben az ötletek a karácsonyra is: apró lila csomagok papírdobozba öltöztetve, illatos, elegáns levendulacsodákkal. Zsuzsa hamarosan már ezeken dolgozik. . .

Fotók: S. Töttő Rita

Lepárlás

Vízgőz desztillációval a vizet átpárolják a teljes levendula mennyiségen, és ahogy a vízgőz áthalad a virágon, kivonja a növényből az olajtartalmat. Itt válik ketté a folyamat: készül belőle sűrű olaj és hígabb víz. Mindkettőben benne vannak ugyanazok a hasznos anyagok, csak az olajban koncentráltabban, a levendulavizet azonban nem kell hígítani, egyből a bőrre lehet fújni.

A limonádé levendulaszörp titka

„Először elkészítem a cukorszirupot, bár kicsit másképp, mint szokás: nem 1:1 arányban keverem a vizet és a cukrot, hanem 1 egységnyi vízhez fele annyi cukrot teszek. Úgy gondolom ugyanis, hogy túlcukrozzák manapság a szörpöket. Így sem romlik meg, egy éves szörpjeinket is isszuk ma is. A szirupot kicsit lehűtöm, s ebben áztatom meg a levendulát egy héten keresztül. Teszek mellé citromfüvet és a végén egy kevés citromsavat. Így kap egy kis citromos ízt is. Ezután kiveszem a levendulát, átszűröm a szörpöt. Utána még dunsztolni kell – felforralni –, s ezek után lehet csak tenni az üvegekbe."

A levendula hatása

Nem csak szépségével, de hatásával is lenyűgözte már az emberiséget a levendula. A gyógynövény ugyanis igen sokoldalúan használható a mindennapokban. Legismertebb előnye talán tresszoldó, nyugtató hatása, de görcsoldóként, fájdalomcsillapítóként is alkalmazzák évszázadok óta. Sebfertőtlenítő hatást is tulajdonítanak neki. Zsuzsanna szerint azonban csípések kezelésére is alkalmas, azonnal nyugtatja a viszkető, gyulladt bőrt. Sőt mi több, távol tartja a kullancsokat is, mondja. Ezerféle módon felhasználható: készülhet belőle tea, üdítő, fröccs, kávé, párologtató olaj, krém, fürdő, méz, fagylalt, vaj – egyszóval bármi, amelyben az illata vagy gyógyhatása kiteljesedhet.

HALÁSZ KASTÉLY
KÁPOLNÁSNYÉK

ESKÜVŐ a kastélyban

Csodálatos esküvői helyszín a Velencei-tó partján

Halász-kastély, Kápolnásnyék

- *Lenyűgöző kastélyépület*
- *Gyönyörű park*
- *Árnyas fák*
- *Elegáns, fedett terasz*
- *Tökéletes fotók kulisszája*
- *Egyedülálló hangulat*
- *Felejthetetlen esküvő*

További részletekről szívesen tájékoztatjuk
a helyszínen vagy az alábbi elérhetőségeken:
Halász-kastély
Cím: 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc u. 10.
Telefon: +36 21 292 0471
E-mail: info@halaszkastely.hu

Séta a velencei-tavi sírhelyek között

Kik éltek közöttünk száz-kétszáz évvel ezelőtt? Mi volt a történetük? Kit szerettek? Mit tettek lottónyereményükkel? Miért barátkozott az iszlám hitű és a református? Milyen zsidó családok nevét őrzi ma is egy-egy utca? Hogyan és miért épülhetett újra kőről-kőre ugyanúgy egy kápolna máshol, mint ahol eredetileg volt? Miért temetkezett Árpád-kori romok fölé valaki? Ki gondolná, hogy egy-egy temetőtúrán ilyen izgalmas, a helyi történelmet színesítő személyes történeteket ismer meg a látogató – természetesen a Velencei-tó körül.

Fotók: S. Töttő Rita

4. Beck-kápolna

Kezdjük sétánkat Velencén, melynek temetője két részből áll: a régi és az új temetőből. Az egyik fele református, másik fele katolikus, de található itt zsidó és egyéb – például evangélikus – vallások temetkezési helye is, illetve a köztemető is itt található. Temetőtúránkon Nagy Károly temetőgondnok volt a kísérőnk, aki jól ismer szinte minden egyes sírhelyet, történetet évszázadokra visszamenőleg is akár. A Velencei-tónál azonban még számos különleges és nagyhatású személyiség sírja található, ezek közül is bemutatunk párat – a teljesség igénye nélkül.

1. **Decsy Károly** 1845–1929: 51 évig volt velencei lelkipásztor a református egyházban. Molla Szadik „országos cimborája", akitől sok nyelvet megtanult. Érdeklődött a keleti kultúra iránt s ezért, amikor Molla Szadik meghalt, ő biztosított neki sírhelyet az akkori református temetőben. A mostani reformátusok is nagy tiszteletben emlékeznek meg szeretett lelkipásztorukról minden évben.

2. **Molla Szadik** ázsiai török szerzetes 1836-ban született és 1892. május 22-én halt meg Velencén. Vámbéry Ármin híres Ázsiakutató üzbég származású kísérője volt. Amikor visszatértek Magyarországra, az ázsiai könyvtár fordítója lett. Ám tüdőbeteg lett, ezért azt javasolták neki az orvosok, hogy Velencére költözzön, mert itt hegyi levegő és víz is segíti a gyógyulását. Így került Velencére, ahol kapcsolatba került egy helyi hölggyel. Erre tanúbizonyság, hogy a katolikusok „kitagadottak könyvében" szerepel a neve, hiszen egyből hitét vesztette a szerelmes asszony, amikor kapcsolatba került az iszlám hitű emberrel. Molla Szadik a református temető akkori hátsó zugában kapott végső nyughelyet – hiszen más hitű volt –, a történelem azonban úgy hozta, hogy ami akkor félreeső résznek szá-

2. Molla Szadik

mított, az mára a református temető főbejárata lett.

3. A velencei zsidó temető területe egészen elkülönül a reformátusok és katolikusok temetkezési stílusától. Ugyanabban a nagy temetőben található ez is, a héber feliratok, a sírokra helyezett kövek azonban egyértelművé teszik, hogy itt zsidó emberek végső nyughelye található. Velencén is évszázadokra visszavezethető a zsidóság jelenléte: erre utal például a Klein köz elnevezés, ahol a **Klein család** lakott.

4. **Beck-kápolna**: Velencén, az újtelepi iskola mellett található a Beck-kastély, melynek eredete a Meszlényi családig vezethető vissza, majd a Beck családhoz került. A velencei temetőben található kápolna épülete pedig az eredetileg az Újtelepen lévő Anna gőzmalomban épült kápolna maga. Hogy ez hogyan lehetséges? Hát úgy, hogy amikor az 1860-as években zsidó kézbe jutott a gyár, elbontatták a kápolnát, a köveket darabonként beszámozták, és újraépítették a temetőben. A Beck család – történetesen madarasi Beck Hugó kúriai tanácselnök, író, jogász – szintén zsidó származású volt, kikereszt-

1. Decsy Károly

3. Klein család

telkedett, evangélikus vallást vett fel. Ez pedig Velencén, a reformátusok és katolikusok között meglehetősen kiütközött: ezért került a kápolna a temetőben is a két egyház közötti „senki földjére". Hárman biztosan itt nyugszanak: madarasi Beck Hugó, felesége és leányuk.

5. **Vitéz Fürész Ferenc** tüzér őrmester sírja különleges domborművet kapott a velencei temetőben. A meszszibe révedő, távcsövet kezében tartó katona mellett egy ágyú található. A katona 1914-ben született és 1942-ben hunyt el. A feljegyzések szerint egy szerencsétlen vonatbaleset áldozata lett az őrmester, több más társával együtt.

5. Vitéz Fürész Ferenc

6. A Velencei-tó környékén temetkezett a **Meszleny család** is. A régi nemesi család Velencén szerzett birtokot 300 évvel ezelőtt, ezután indult el a környék fejlődése. Sok mindent köszönhet a térség a Meszlenyek letelepedésének. A Velencei-tónál nyugszik többek között Antal, János és Pál, az újabb korból pedig megemlíthetjük Meszleny Benedeket, Pált és Júliát.

6. Meszleny család

7. **Aichmayer József** 1843-ban nyert a lottón, ám református létére a katolikus templomnak adományozott a nyereményből. Az első toronyóra (amely 1917-ben égett el egy villámcsapás következtében) tehát neki köszönhető Velencén. Aichmayer állítólag háromszor is nyert a lottón, ezért látnoki képességeket tulajdonítottak neki. Velencei volt a felesége, ezért amint nyert, lemondott kamarai állásáról és Velencén vásároltak birtokot.

7. Aichmayer József

8. Meszleny család gyermekkorú tagjai

10. Rupf Vilmos velenczei plébános

11. Ehrenbrucki Driquet Péter

8. A **Meszleny család gyermekkorú tagjai**: négy kisgyermek nyugszik ebben a boltíves kriptában. Az egyik felirat tanúskodik arról, mi történt az egyik gyermekkel, Ignáccal: „Egy véletlen lövés megszünteti életét október 12-én 1838-ban". De itt nyugszik János is, aki betegen született. A legenda szerint gyakran kellett csendre inteni őt, ezért faragtattak neki egy szobrot, amely a kezét a szájára teszi. Amikor a fiatalember meghalt, az alkotás a velencei templom elé került, mint Nepomuki Szent János szobor.

9. **Meszlényi Ferencz** a jelenlegi velencei katolikus templom építtetője volt. A templom 1827–1830 között épült, a sírfelirat szerint pedig a „tekintetes nemes" 1854. február 9-én, 86 éves korában hunyt el. Mellé temették nejét, dömötöri **Németh Annát**.

10. „Nagytiszteletű **Rupf Vilmos velenczei plébános**" 1871. november 6-án hunyt el. Még életében tett egy alapítványt, miszerint a napon, amikor ő majd meghal, a velencei plébánosokért, papokért mondassék mise. Ez a mai napig így is van: november 6-án értük miséznek a velencei templomban.

11. **Ehrenbrucki Driquet Péter**: élt 53 évet, meghalt 1872. december 14-én Velencén. „1849. május 21-én Budavár bevételénél volt az első, mint törzstiszt a várfalakon. 10 főcsatában vett részt s elítéltetett hazafiságáért Aradon 1849. december 19-én. Béke lengjen a kihűlt dicső porok fölött." Édesapja már nyugdíjas volt a szabadságharc leverésének idején. Minden vagyonát pénzzé tette, hogy a fiát a várfogságból ki tudja szabadítani. Ifjabb Péter Velencére került. Már betegen került haza a várfogságból, s viszonylag hamar, 53 évesen meg is halt. Lakóháza az óvoda és a Bethlen utca közötti volt postaépület.

12. **Mandorff Béla Meszleny Gabriellá**t vette feleségül, így került Velencére. Az ő kúriájuk volt a mostani önkormányzat épülete. Mandorff Béla mérnök, Kandó Kálmán, az egyfázisú vasútvillamosítás atyja közvetlen munkatársa volt – egy íróasztalnál ülve agyalták ki a Kandó mozdonyt.

13. **Balassa Antal** síremléke: Kápolnásnyéken az Ország út és a Gárdonyi utca sarkán található. Balassa, mint református, s mint földesúri család sarja, érdeklődött a múlt iránt. Ásatások, kutatások során kiderült, hogy ezen a helyen vannak az Árpád-kori kápolna romjai s a körötte levő temető. Antal kérésére pedig úgy jelölték meg később ennek a kápolnának a helyét, hogy ide helyezzék a sírhelyét. Kápolnásnyék neve is innen ered – merthogy itt volt valaha egy Árpád-kori kápolna.

14. Az agárdi katolikus temető **Nádasdy** obeliszkjében nyugszik **gróf Nádasdy Lipót** császári és királyi kamarás, belső titkos tanácsos, főispán felesége, „**Forray Júlia grófnő, Nádasdy Lipótné**, sz. 1812. nov. 4., 1863. aug. 22." Az emlékművet 1864-ben állíttatta a grófné férje. Feleségét végakarata szerint Agárdon temették el, ám férje sírhelye az ausztriai Lékán található. Ám itt nyugszik még Forray Júlia unokája, **Nádasdy Anna**, menye, **gróf Nádasdy Ferencné**, **gróf Zichy Ilona**, fia, a nádasladányi kastélyt építtető **gróf Nádasdy Ferenc** és annak fia, Forray Júlia unokája, **gróf Nádasdy Tamás**. Az obeliszket 2011-ben újíttatta fel a városvezetés.

15. Pázmándon temették el **Lenzsér Ignác**ot, aki önkéntesből a főhadnagyi rangig vitte. Az 1848-49-es szabadságharc után Székesfehérváron káplán, majd pedig 1858-tól 1877-es haláláig plébános Pázmándon.

16. Vereben is számos említésre méltó sír található, ilyen például a képen látható **Nagy József** honvéd sírja is. Valamint a **verebi Végh család**nak is van egy teljesen különálló temetője.

13. Balassa Antal

9. Meszlényi Ferencz

12. Mandorff Béla Meszleny Gabriella

14. Forray Júlia grófnő, Nádasdy Lipótné

16. Nagy József

Kápolnásnyék központja és Podhorszki István: körülötte minden, amit megálmodott. – Fotó: S. Töttő Rita

Inkább gazdag falu, mint szegény város!

Ha nem is közvetlenül tóparti, de a Velencei-tó térségéhez szervesen kapcsolódó település Kápolnásnyék. Melynek egyik lakója immáron negyven éve Podhorszki István, aki 2014 óta vezeti a települést. Szereti, büszke rá, és mint mondja, sok álma megvalósult már itt, de még legalább ennyi van.

Egy ideig kereste a helyét, de megtalálta

Sosem gondolta volna, hogy egyszer a települést fogja vezetni, amit otthonául választott – meséli Podhorszki István, Kápolnásnyék független polgármestere a Velencei-tó magazinnak. Mégis már közel 10 éve teszi ezt, ezért megkértük, meséljen a kezdetekről.

– 2010-ben megkeresett az akkori polgármester és jegyző, hogy induljak képviselőnek. Nem állt szándékomban, de azt mondtam, ha egy jó indokot tudnak mondani, akkor indulok. Azt mondták, kevesebb esély lenne bejutni akkor olyanoknak, akik nem ide valók. Végül mindenféle kampány nélkül bejutottam. Ám eltelt 4 év és azt gondoltam, hogy én ezt így nem folytatom, csak azért, hogy bejárjunk ide, és azon túl, hogy feltesszük a kezünket, nem történik egyéb.

Szokatlan helyzet

Egyre többen megkeresték végül azzal, hogy induljon a polgármesteri posztért. A helyzet nagyon szokatlan és furcsa volt számára – árulja el –, mert hiába volt előtte is cégvezető, egészen máshogy kellett hozzáállni egy hivatal főként nőkből álló gárdájához, mint a villamossági szakma férfias világához – amelyből jött.

– Egy-két évig kerestem a helyem, hiszen a polgármesteré is egy szakma, én úgy vélem. Éppen ezért én nem szégyelltem kérdezni a tapasztaltabb kollégáktól, a korábbi polgármesterektől, és ha kellett, segítséget is kértem. Gyorsan eltelt az első 5 év, s másodjára már azért indultam, mert megtetszett ez a világ. Igazi kihívás volt, amelyben jó volt megélni a sikereket. A település fejlődése látványos volt, melyben a politika is segített. Az első, amire sikerült pénzt kapnunk a kormánytól, az orvosi rendelő felújítása volt. Ezt követte a tér felújítása, majd következtek a játszóterek, buszmegállók. A közintézményeinket felújítottuk, elsők között oldottuk meg a led lámpás közvilágítást és a napelemes rendszerre állást. Ezek a fejlesztések most, a rezsiárak növekedésekor mutatták meg igazi értéküket számunkra: nem mondom, hogy minket nem érintett az energiaválság, de negyedannyira sem, mint sok más települést. Minden sikernek tudok tehát örülni. Amikor polgármester lettem, megkérdezték tőlem, milyennek képzelem el Kápolnásnyéket? Azt válaszoltam, olyannak, mint az udvaromat – majd mutatja is fotón a rendezett, takaros portát, mely tükrözi a gondos gazda precizitását.

Elismerték korábban is

Székesfehérvárról költözött közel negyven éve Kápolnásnyékre, kanyarodunk vissza a kezdetekhez. Felesége nadapi, egy pázmándi szüreti bálon ismerkedtek meg egymással. Azóta sok minden történt itt, és most – talán nem véletlenül – olyan ember vezeti a települést, aki korábban, polgármestersége előtt, megkapta a település összes lehetséges elismerését: a díszpolgári címet, a Kápolnásnyékért Érdemérmet, a Pro Civitate Emlékérmet és a Polgármesteri elismerő oklevelet is.

– Mindig segítettem a települést, ahogy tudtam – mondja. – Most pedig – teszi hozzá –, egy igazán jó csapattal dolgozhatok együtt a hivatalban.

A lakosságszám folyamatosan nő, ennek megfelelően pedig mindig jönnek az új kihívások. 2014-ben megközelítőleg 3600-an éltek Kápolnásnyéken, most már több mint 4 ezres a lakosságszám. Jönnek a fiatalok, sok gyerek születik. – Nem véletlenül jönnek ide: közel van az autópálya, a főváros, Székesfehérvár és természetesen a Velencei-tó is.

Ahol jó élni

Nem mellesleg, Kápolnásnyék a Velencei-tó térségének kulturális központja. Óriási a látogatottság, a nyári és a téli időszakban egyaránt. A hangulat pedig mindig vidám, vélekedik teljes meggyőződéssel István, aki még egy cikket is olvasott arról, hogy a legboldogabb település Magyarországon Kápolnásnyék. Ők ezt azóta is emlegetik és büszkék rá, és most is így gondolják:

– Noha mindenhol nagy a megszorítás, mi jól állunk, mert vigyázunk a pénzre. A közterületek is mindig szépen rendben vannak tartva: négy alkalmazottunk dolgozik a településen csak ezért. De a lakosság is megteszi a magáét, szinte mindenki lenyírja a füvet ott, ahol az az ő dolga. Senki helyett nem dolgozunk, mert így is óriási területet kell rendben tartanunk.

Ezt a külcsínt díjazta a Virágos Magyarországért mozgalom is tavaly, amikor az első alkalommal nevező település azonnal különdíjat kapott. – Ahogy a lakosság látta, hogy a település motivált és rendben tartott, szép közterületet akar, mindenki úgy érezte, nem akar kilógni a sorból. Tiszta, jól élhető falut szeretnék a következő generációra örökíteni majd. Falut és nem várost – nekem ugyanis ez az elvem: inkább legyünk gazdag falu, mint szegény város.

Egy oklevél az irodájából, kollégái ajándéka

Fotók: Kőmíves András

Szabadulószoba a vasúti kocsiban

Ahol rossz időben is jó a családi program

Nem csak a nyári szezonban, de azon kívül is izgalmas kikapcsolódást ígér a Velencei-tó térségének legújabb turisztikai látványossága, a szabadulószobává alakított műemléki gőzmozdony és vasúti kocsi. Családoknak, a századelő romantikáját kedvelőknek egyaránt kötelező, toplistás program lesz.

Századeleji enteriőr

Az utolsó munkálatokkal is végez nyár végére a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány a Kápolnásnyékre hozott gőzmozdony és mellette található kocsi felújításán. Különleges, századeleji enteriőrt álmodtak a vagonban kialakított szabadulószobába, amelyhez hamarosan érkezik még egy érdekesség is. Az 1800-as évek végén gyártott, védett ipari emléknek számító gőzmozdonyhoz ugyanis szeneskocsit is csatolnak. Ehhez már megtörtént a sínek meghosszabbítása.

Két év…

– Két évbe telt, mire tudtunk szerezni egy ide való, eredeti, 326-os gőzös vontatta szerkocsit – mondta el L. Simon László, az Alapítvány alapítója, hozzátéve: a Velencei-tó környékének első szabadulószobája különleges turisztikai szolgáltatás lesz. – Olyan enteriőrt varázsoltunk bele, amely azt a kort idézi, amikor még a gőzösök húzták a kocsikat. Elsősorban a családok, gyerekek számára lesz nagyon érdekes és izgalmas program, de a szabadulószobák rajongói sem fognak csalódni.

Legújabb attrakció

A szabadulószobává alakított mozdony a Halász-kastély parkjában található. Mellette, a tervek szerint a Velencei-tó vasútépítését, fejlesztését, a velencei-tavi vasútállomások létrejöttét bemutató kiállítás is helyet kap, amely emlékeztet majd arra, mit jelentett a térségnek a Budapestről Balaton irányába húzódó fővonal felépítése. Ipar- és közlekedéstörténeti szempontból is nagyon izgalmas téma köré rendeződik tehát a legújabb attrakció Kápolnásnyéken.

TURIZMUS

Ajánló a Velencei-tó térségéből

MINDEN HÓNAP ELSŐ VASÁRNAPJA, VELENCE, GROENK DELI

VÉKA néven, a helyi kézműves közösséggel közösen komoly kézműves vásárt tartanak a velencei vasútállomásnál található parkban, a Tábor utcában. Több mint húsz helyi árus érkezik minőségi portékával

MINDEN SZOMBATON DÉLELŐTT, AGÁRDI ALMÁRIUM TERMELŐI PIAC, BISZTRÓ ÉS KULTÚRPARK

Helyi kézművesek, környékbeli termelők, friss ételek, terasz, kulturális programok

AUGUSZTUS 18., 19 ÓRA, GÁRDONYI RÖNKVÁR

Santana Show a White Music Band-del. Fergeteges nyárzáró koncertre készülnek a Jam Session Klubok szervezőjével, Botár Bubuval és a White Magic Band formációval. Lesz fényfestés is, fröccs és lángos. A koncert előtt Gilián Zoltán gitározik.

AUGUSZTUS 25., PÁKOZDI PAGONY

izgalmas, esti felfedező programmal várja a látogatókat a Pákozd-sukorói arborétum és vadaspark az Állatkertek éjszakája alkalmából

SZEPTEMBER

A Velencei-tavi Galériában a Petőfi 200 emlékév rajzpályázat anyagait állítja ki a Magyarországi Alkotóművészek Közép- és Nyugat Dunántúli Regionális Társasága (M-ART). Grafikák, különleges képregények, fotók és egyéb alkotások kapnak helyet a kiállításon

OKTÓBER 6., NEMZEDÉKEK HÁZA

Sarah Berti, a Velencei-tó partján élő képzőművész tárlatának megnyitója

Ízelítő a kápolnásnyéki Halász-kastély programjaiból

Augusztus 26., 20 óra: **vígopera előadás. Chr. W. Gluck – A rászedett kádi vígopera** egy felvonásban. Gluck egyfelvonásos vígoperája az Ezeregyéjszaka meséjét dolgozza fel: a kádi beleszeret egy szép fiatal lányba (Zelmire), aki az elsőszámú feleséggel (Fatime) összefogva megleckézteti a kádit. Omár, a kelmefestő csúnya lányának (Omega) szerepét a hagyományoknak megfelelően buffo tenor énekli. A Budapesti Kamaraopera produkciója jelmezekkel, kellékekkel, színpad-szerűen, magyar nyelven teljes értékű színpadi előadást kíván nyújtani az érdeklődőknek. Az előadás időtartama kb. 60 perc, a jobb megértést rövid ismertető segíti. Szereplők: A kádi – Jekl László, Fatime, a felesége – Ducza Nóra, Zelmire – Szajkó Anita, Nuradin – Biri Gergely, Omár, kelmefestő – Najbauer Lóránt, Omega, a leánya – Kéringer László, Savaria Barokk Zenekar, Művészeti vezető: Németh Pál, Liszt-díjas, Érdemes Művész

Szeptember 2. 20 óra: **Partitúra Live a Halász-kastélyban** – Miklósa Erika és Batta András műsorvezető, valamint Novák Péter rendező célja a kezdet kezdetétől az volt, hogy felfedezze Magyarország fővároson túli kulturális világát. Ebben a friss és derűs sorozatban az alkotók új találkozásokkal gazdagítják az eddigieket – mindezt kötetlen beszélgetés és zenélés formájában. Ezúttal a Velencei-tó térségéből, térségéről.

Szeptember 16-17., 10 és 17 óra között: **Vezetett kastélytúrák a kulturális örökségvédelem jegyében**, a Kulturális Örökség Napjai alkalmából

Október 7., 11 óra: Október 7-én az idei éveben is folytatódik az **Ősz a Kastélyban elnevezésű programsorozat**. Ez alkalomból őszköszöntő egész napos rendezvénysorozattal várja a látogatókat a Halász-kastély. 14 órától tárlatvezetés, 15 órától az aradi vértanúk emléknapja előtt tisztelegve Schweidel Józsefre emlékezünk koszorúzással és mécsesgyújtással a családi keresztnél. 16 órától versszínházi előadás.

Október 21, 17 óra: **Kastélymesék**. Havonta egy este különleges vendégek különleges helyszínen mesélnek különleges életükről, hivatásukról, valamint emlékezetes épületekről, és az ezekhez kapcsolódó személyes történeteik segítségével hívják rendhagyó kalandozásra hallgatóságukat. A vendégekkel Rodics Eszter, a kastély igazgatója beszélget.

Október 28., 11 óra: **FüleMüle kastélykoncert gyerekeknek.** Fülelj, énekelj, játssz, próbáld ki a legkülönbözőbb hangszereket remek művészek iránymutatásával és társaságában. A délelőttök házigazdája Bartek Zsolt klarinétművész.

November 11, 17 óra: **Kastélymesék**

November 26., 15 óra: Az ünnepi díszbe öltöztetett Halász-kastélyban és udvarán az adventi időszakban gyertyagyújtással, forralt borral, karácsonyi dallamokkal és irodalommal várják az ünnepre készülődőket. **Adventi FÜLEmüle: kastélykoncert gyerekeknek** Bartek Zsolttal és vendégeivel.

December 3. és 10., 15 óra: **Advent a kastélyban**. Az ünnepi díszbe öltöztetett Halász-kastélyban és udvarán az adventi időszakban gyertyagyújtással, forralt borral, karácsonyi dallamokkal és irodalommal várjuk az ünnepre készülődőket.

Emlékek a tópartról fekete-fehérben

Válogatás a múlt évszázad felvételeiből

Az 1920-as évektől a '60-as évekig szemezgettünk a Fortepan fotógyűjteményéből. A Velencei-tó sokak számára volt kikapcsolódási helyszín már dédszüleink idejében is. A fekete-fehér felvételek tanúskodnak a 20. század kezdetének romantikus világáról épp úgy, ahogy a háború idején megélt nehézségekről. A táj, a fürdőzők, az ismert emberek és a környék jól ismert vendéglátóhelyei nosztalgiával töltik el a szemlélődőt. Tartsanak velünk erre az időutazásra!

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1. Kabin Gárdonyban 1927-ben. A fiatalemberek mögött látható az oldalfalon a Természetbarátok Turista Egyesülete emblémája. Fotó: Fortepan/Fehérvári József
2. A mezőgazdaság javában virágzott 1930-ban a Velencei-tó északi partján. Fotó: Fortepan/Library of Congress
3. A Velencei-tó partján, Velencén látható a hölgyek 1937-es divat szerinti fürdőruha divatja. Már elég merész, mégis a mai korhoz viszonyítva sokat takar. Fotó: Fortepan/Szöllősy Kálmán
4. Egy érdekes felvétel a Sarvajcz-keresztről 1943-ból, melyet Sarvajcz Lajos emlékére állítottak. A kereszt a 7-es főút felől nézve látható. Fotó: Fortepan/Lissák Tivadar
5. Egy megrázó felvétel 1944-ből, amely arról tanúskodik, hogy a Velencei-tónál is nehéz volt az élet ebben az időben. A felvétel Agárdon készült, a zsidó strand irányába mutat a nyíl. Fotó: Fortepan /Rosta László
6. A hölgy 1950 nyarán fürdőzik a Velencei-tóban, mögötte azonban felismerhető most is a gárdonyi vasútállomás. Fotó: Fortepan /Gyöngyi
7. Egy 1957-es felvétel a Velencei-tó agárdi strandjáról. Fotó: Fortepan/Hetényi Zsuzsa
8. A szúnyogszigeti Szúnyog csárda előtti életkép 1965-ből, Moszkviccsal és biciklivel. Fotó: Fortepan/Umann Kornél
9. A híres Cápa vendéglő 1967-ben, melyet Makovecz Imre tervezett Velencén. A vendéglátóhely épülete előtt Volkswagenek és Trabantok parkoltak. Fotó: Fortepan/Inkey Tibor
10. Még egy felvétel a velencei Cápa étteremből, ám ezúttal bentről kifelé. Sokan jártak ide, nem csak a páratlan kilátás miatt a Velencei-tóra, de a hangulatért és a gasztronómiáért is. Fotó: Fortepan/Bauer Sándor
11. A tópartot a forgató stábok is kedvelték. 1967-ben például a Szúnyog-szigeten forgatták a „Die letzte Kompanie" (Az utolsó csapat) című 1930-as német film új változatát. A földön Tordy Géza színművész fekszik. Fotó: Fortepan/Bojár Sándor
12. A lángossütő előtt 1972-ben – férfiak Várkonyi Zoltán színművész-rendező-színigazgató társaságában. Fotó: Fortepan/Kotnyek Antal

HIRDETÉSI TARIFÁK

Érvényes: visszavonásig

FELÜLET	LISTAÁR (NETTÓ)
B2	450.000,- Ft
B3	450.000,- Ft
B4	1.500.000,- Ft
Belív 2/1	510.000,- Ft
Belív 1/1	280.000,- Ft
Belív 1/2 (álló)	140.000,- Ft
Belív 1/2 (fekvő)	140.000,- Ft
Belív 1/3 (álló)	90.000,- Ft
Belív 1/4	70.000,- Ft

FELÁRAK ÉS ENGEDMÉNYEK

SZÖVEGOLDALI FELÁR:	50%
SZPONZORÁLT SZERKESZTŐSÉGI TARTALOM:	50%
TECHNIKAI KÖLTSÉG:	15%

HELYFOGLALÁSI ÉS ANYAGLEADÁSI INFORMÁCIÓ

A kiadvány 10 ezer példányban jelenik meg. A kész anyagokat 15 Mb terjedelemig e-mailben, JPG, TIF vagy PDF formátumban, 300 dpi felbontásban, CMYK színbontásban, proof csatolásával tudjuk elfogadni.

VELENCEI-TÓ – Kulturális, idegenforgalmi, gasztronómiai, gazdasági magazin. Megjelenik évente kétszer, illetve tematikus számokkal alkalmanként. Kiadja a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány, 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10., Telefon: +36-30 211-1846, www.velma.hu, e-mail: szerkesztoseg@velma.hu. ISSN 2677-0504. Megjelenik 10 000 példányban. Hirdetésfelvétel a szerkesztőség elérhetőségein lehetséges.

LISZT

MŰVÉSZHÁZ

„Teleki Sándor gróf útján arról értesülök, hogy Tekintetességed azzal tisztelt meg, hogy verseket írt hozzám, olyat, aminőt Ön írni szokott, szépet, gyönyörűt. Nem tudom eléggé kifejezni, mennyire hízeleg ez énnekem s engedje meg, hogy mindennapi keresettség nélkül megmondhassam, mily mélyen meg vagyok hatva, hogy még oly friss emlékezetében élek."

Liszt levele Vörösmartyhoz
(részlet)

A Liszt Művészház Kápolnásnyéken a **Vörösmarty Emlékház** és a **Csajághy Laura Szabadtéri Színpad** közvetlen közelében, csodálatosan romantikus környezetben található.

Az erősen leromlott állapotú – eredetileg istálló – épületet sikerült megmenteni a teljes pusztulástól. Az épület oldalán helyet kapott két Liszt Ferencet ábrázoló dombormű is, utalva Vörösmarty és Liszt barátságára. A Liszt Művészház reprezentatív fogadótérként várja az ide érkezőket, létrejötte tovább gazdagítja a Velencei-tó térségének kulturális infrastruktúráját.

További információk:
info@lisztmuveszhaz.hu
www.lisztmuveszhaz.hu

HALÁSZ GEDEON ESEMÉNYKÖZPONT

HALÁSZ GEDEON KÖZPONT

NÉPFŐISKOLA • KÁRPÁT-MEDENCEI MŰVÉSZETI

A Velencei-tó térségének egyedülálló központja közel 1000 négyzetméteren várja céges és magán megrendelőit a főváros vonzáskörzetében, Kápolnásnyéken.

KÉPZÉSEK

KONFERENCIÁK

RENDEZVÉNYEK

esemenykozpont.hu esemenykozpont

+36204456556 rendezveny@esemenykozpont.hu